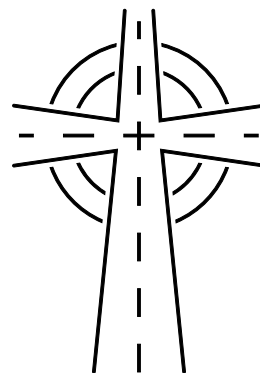

SYNODA

ORDINARIÁTU
OZBROJENÝCH SÍL
A OZBROJENÝCH ZBOROV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DOKUMENTY

SYNODY ORDINARIÁTU
OZBROJENÝCH SÍL
A OZBROJENÝCH ZBOROV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BRATISLAVA 2017

O ČOM A NAČO JE OBSAH TEJTO KNIŽKY...

Predstavme si hudobníka, ktorý sa učí hrať na nejakom nástroji. Potrebuje učiteľa, ale pri cvičení a interpretovaní mu pomáha aj vhodná hudobná literatúra. Ak má hrať v orchestri, skladba musí byť rozpísaná pre všetkých účinkujúcich a súhrnne ju má pred sebou dirigent...

Apoštol Pavol pripodobňuje kresťana k údu, ktorý je krstom včlenený do veľkého organizmu a hlavou tohto „tela“ je vzkriesený a oslávený Kristus. Pripomína, že je veľmi dôležité, aby každý úd plnil svoju vlastnú úlohu v jednote s Hlavou a podľa jej pokynov a bol súčasne zladený so všetkými ostatnými údmi tohto tela Cirkvi.

Náš Ordinariát Ozbroyených síl a ozbrojených zbrorov Slovenskej republiky je súčasťou živého organizmu Cirkvi, v rámci ktorej má svoje vlastné poslanie. Pravda je taká, že tak kňazi, ako aj veriaci laici, patriaci do ordinariátu, majú svoje – a často veľmi rozdielne – predstavy o tom, ako by malo vyzeráť pôsobenie ordinariátu ako celku i jeho jednotlivých členov.

Ak máme toto poslanie zmysluplne uskutočňovať, potrebujeme sa oboznamovať s tým, čo od nás očakáva „dirigent“, ktorým je Kristov Duch, pôsobiaci cez viditeľných pastierov Cirkvi, akými sú Petrov nástupca – rímsky pápež a miestny biskup, v našom prípade ordinár OS a OZ SR.

Je tiež treba, aby si každý z nás „naštudoval“ svoju úlohu, svoju skladbu, čiže plnenie svojho poslania v rámci spoločenstva Cirkvi i jej súčasti – ordinariátu.

Toto sme sa snažili robiť počas dvoch rokov synodálneho procesu stretnutiami, poradami, hľadaním spôsobov, ako plniť naše poslanie vo svetle učenia Cirkvi. Toto uvažovanie sme sprevádzali aj modlitbou,

Hlava vzkrieseného Krista
z mozaiky v katedrále

tak osobnou, ako aj spoločnou, a to najmä počas plenárnych zasadaní.

Chcem sa úprimne poďakovať každému, kto pomáhal uskutočniť dielo synody svojou modlitbou, obetou, ale aj dobrou radou, či iným spôsobom. Predložené dokumenty sú akousi „partitúrou“ pre celý „orchester“ ordinariátu. Je dôležité, aby si každý člen ordinariátu snažil odvodiť to, čo je aktuálne pre neho, a aby tak jeho život a aktivita ladili s celým „orchestrom“.

Partitúra na papieri sa nedá ani len porovnávať s krásou hry orchestra a spevu zboru. Táto krása predpokladá, že hudobníci a speváci svojou tvorivosťou a aktivitou pretvoria znaky na papieri na niečo živé a krásne. To isté očakávam aj od čitateľov týchto dokumentov synody – aby boli pre nás tieto usmernenia podnetom a usmernením pre naše tvorivé úsilie v spolupráci s Duchom Svätým, vo viditeľnej jednote s pastierom našej miestnej cirkvi.

Kiež sa tieto rozhodnutia synody stanú podnetom k rozvoju krásneho života členov ordinariátu na všetkých miestach a vo všetkých okolnostiach ich pôsobenia, aby sme v spoločnom zladení produkovali krásnu symfóniu na Božiu slávu a na radosť a pozemské i večné dobro našich blízkych i celej našej vlasti.

Zvlášť úprimne ďakujem za cennú spoluprácu generálnemu sekretárovi synody: Mons. pplk. PaedDr. Jozefovi Michalovovi, predsedom jednotlivých komisií: Mons. plk. Mgr. Františkovi Počurkovi a kpt. PaedDr. Petrovi Hámorovi, Mons. plk. ThDr. Františkovi Bartošovi, PhD., kpt. ThDr. Slavkovi Ganajovi, PhD. a Mons. mjr. ThLic. Bartolomejovi Juhásovi, SDB, všetkým členom komisií a mnohým ďalším obetavým spolupracovníkom.

Ďakujem za porozumenie a ústretovosť ministrom obrany, vnútra, spravodlivosti i financií, ktorí umožnili aktívnu účasť na prácach synody svojim zamestnancom - laickým účastníkom synody.

Veľká vďaka patrí aj JUDr. ICDr. Bartolomejovi Balúnovi za odborné posúdenie textov.

A napokon sa chcem poďakovať ľuďom, bez ktorých by ste nedržali tieto dokumenty v takej peknej podobe: ministrom vnútra SR pánovi Robertovi Kaliňákovi za jeho súhlas na vytlačenie dokumentov v tlačiarňach ministerstva; vrchnému manažérovi tlačiarne pánovi André Golisovi a pracovníkom tlačiarne, ako aj jazykovému korektorovi mjr. Mgr. Miroslavovi Hovančíkovi a grafikovi pánovi Mgr. Jurajovi Vontorčíkovi.

S prosbou, aby všemohúci Boh požehnal tieto výsledky synody ordinariátu a urobil ich osožným nástrojom pre rozvoj služby, do ktorej nás povolal,

+ *František Rábek,*
biskup-ordinár OS a OZ SR

V Marianke 13. novembra 2016

DOKUMENTY
ORDINÁRA
V SÚVISLOSTI
SO SYNODOU

Meč Božieho slova, ktoré je „účinné
a ostrejšie ako každý dvojsečný meč...
a rozsudzuje myšlienky a úmysly srdca“
(Hebr 4, 12).

SYNODA ORDINARIÁTU OS a OZ SR

POZVANIE NA SPOLOČNÚ CESTU

Sú rozličné okolnosti, ktoré spájajú ľudí. Jednou z nich je aj spoločná cesta. Býva to vtedy, keď sa stretnú ľudia, čo majú ten istý cieľ. Spoločná cesta k cieľu dáva príležitosť k prehĺbeniu vzájomného priateľstva, k spoločným rozhovorom, ale aj k riešeniu problémov, ktoré sa cestou vyskytli, k hľadaniu správneho smeru, ak sa cesta skomplikovala...

Po grécky sa spoločná cesta povie „syn hodos“. Z toho vzniklo pomenovanie pre dlhšie porady členov cirkevného spoločenstva pod vedením biskupa: synoda. Diecézny biskup zvoláva synodu, ak považuje za potrebné riešiť aktuálne otázky života a poslania spoločenstva veriacich.

Náš ordinariát rozvíja svoje pôsobenie v prostredí ozbrojených síl a ozbrojených zborov už dvanásť rok. Boli to roky hľadania, ako toto poslanie správne plniť. Považujem za potrebné, aby sme sa podelili o rozličné skúsenosti, aby tak kňazi ako i veriaci laici vyjadrili svoje názory na to, čo sa osvedčilo i na to, čo nebolo správne, a aby sme hľadali optimálnu cestu k nášmu cieľu, ktorým je budovanie a rozvíjanie života Cirkvi v prostredí, ktoré nám bolo zverené, a tak aby sme spoločne smerovali k napomáhaniu správneho ľudského a kresťanského života členov ordinariátu a k dosiahnutiu večného cieľa všetkých nás.

Preto – po zvážení všetkých okolností – som sa rozhodol zvolať synodu ordinariátu, čo oficiálne vyhlásim na sviatok nášho patróna sv. Šebastiána 20. januára 2015. Synodu slávnostne otvoríme pri slávení dvanásteho výročia vzniku ordinariátu v našej katedrále 3. marca 2015.

Synodálny proces, čiže naša spoločná cesta, bude pozostávať z dvoch základných častí: príprava synody bude prebiehať celý jeden rok; od marca 2016 až do 1. marca 2017 sa budú uskutočňovať samotné práce synody.

Prostredníctvom kňazov ordinariátu všetci, čo budú mať o to záujem, dostanú po otvorení synody k dispozícii zošit s navrhovanými témami synodálnych diskusií, aby sa mohli s nimi oboznámiť a zapojiť sa do ich riešenia.

V apríli 2015, v rámci týždňa formácie, sa budú uvedeným témam venovať všetci kňazi ordinariátu. Potom budú o veciach informovať veriacich na svojich pôsobiskách. Počas roka sa budeme snažiť – spolu s vikármi – navštíviť každú farnosť a stretnúť sa s veriacimi tak pri svätej omši ako aj v rozhovore o témach synody. Každý kňaz navrhne spomedzi svojich veriacich aspoň jedného, ktorý sa ako delegát zúčastní prác synody na niekoľkodňovom stretnutí v septembri. Výsledkom týchto porád bude vypracovaný materiál, ktorý bude podkladom pre prácu samotnej synody od marca 2016. Harmonogram prác bude podobný ako v prvom roku. Následne sa uznesenia synodálneho zhromaždenia sformulujú do záverečných návrhov, ktoré sa predložia ordinárovi. Ten ich zváži a podpíše. Na slávnosti 1. marca 2017 ich oficiálne publikuje, čím dostávajú záväznosť cirkevných zákonov diecézneho práva a stávajú sa akoby ukazovateľmi smeru pre všetkých členov ordinariátu na našej ďalšej spoločnej ceste.

Logo synody (na zadnej strane) znázorňuje tri ramenná kríža, symbolizujúce tri hlavné sektory ordinariátu (oblasť ministerstva obrany, vnútra a spravodlivosti), ktoré sa ako cesty zbiehajú do spoločného bodu, v ktorom sa stredové čiary pretínajú v tvare kríža (symbol Krista, v ktorom sa stretáme a z ktorého vychádzame). Horná časť kríža pokračuje s perspektívou do budúcnosti a symbolizuje spoločnú cestu členov ordinariátu po synode. Kríž je v strede obklopený zlatým kruhom,

ktorý symbolizuje slnko, a to zasa vzkrieseného Krista. Vzkriesený Pán kráča stále so svojou Cirkvou, teda i s nami, on je naším svetlom a vodcom, naše synodálne rozhodnutia by mali vyjadrovať našu snahu počúvať čo najvernejšie Krista a uskutočňovať Jeho vôľu v konkrétnych podmienkach našej historickej cesty za Ním.

Ak má synoda splniť tento cieľ, je nevyhnutne potrebná, okrem našej dobrej vôle, aj Božia pomoc. O tú chceme prosiť aj slovami tejto modlitby. Bol by som veľmi vďačný, keby sme sa ju čím viacerí modlievali denne počas celého priebehu synody.

Božie požehnanie na našu spoločnú cestu nám všetkým úprimne želá

+ František Rábek,
biskup-ordinár OS a OZ SR

MODLITBA ZA SYNODU ORDINARIÁTU

Nebeský Otče,

Ty si nás skrze svojho Syna povolal do spoločenstva Cirkvi, v ktorej máme plniť poslanie, aké každému z nás zveruješ, a tým prispievať k pozemskému i večnému dobru nás i našich blízkych.

Prosíme Ťa, sprevádzaj nás svojím Duchom pravdy a lásky pri snahe spoločne hľadať, čo je v Tvojich očiach správne. Posilňuj nás vo vedomí zodpovednosti, pomáhaj nám v otvorenosti a vzájomnej dôvere, aby práce synody ordinariátu slúžili na Tvoju slávu a k upevneniu našej vzájomnej jednoty vo viere a v láske.

Nech sú nám vzorom a pomocou naši bratia a sestry vo viere, ktorí si dobre splnili svoje poslanie a dosiahli večné spoločenstvo s Tebou: predovšetkým Matka Božia a Matka Cirkvi, blahoslavená Panna Mária, naši patróni: svätý Michal, archanjel, svätý Matúš, svätý Šebastián, svätý Cyril, Metod a Gorazd, svätý Florián, svätý Ján Pavol II. i blahoslavená sestra Zdenka, ako i všetci ostatní svätí.

Nech nás vedie svetlo evanjelia Tvojho Syna, ako aj učenie Cirkvi, aby sme dokázali urobiť správne rozhodnutia a aby sme tak mohli prinášať ovocie, ktoré od nás očakávaš. O to Ťa prosíme skrze nášho Pána Ježiša Krista, Tvojho Syna, ktorý s Tebou žije a kraluje v jednote Duha Svätého po všetky veky vekov.

Amen.

Bohoroďička Panna Mária
– Matka Cirkvi

DEKRÉT O VYHLÁSENÍ SYNODY

Svätý pápež Ján Pavol II. podpísal dňa 20. januára 2003 bulu, ktorou na základe medzinárodnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou zriadil na Slovensku Ordinariát Ozbroyených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky. Jeho poslaním je duchovná služba katolíckym veriacim, pôsobiacim v uvedených oblastiach a ich rodinným príslušníkom.

Po dvanástich rokoch plnenia tohto poslanca sa zdá byť užitočným spoločne zhodnotiť doterajšie skúsenosti a stanoviť smernice pre ďalšie rozvíjanie služby ordinariátu v prospech dobra všetkých, ktorým je adresovaná naša služba.

Preto po úprimnej modlitbe, po dôkladnom zvážení a po vypočutí si stanoviska členov kňazskej rady ordinariátu, ako aj po konzultáciách s kompetentnými autoritami som sa rozhodol – v zmysle kánonu 462 § 1. CIC –
zvolať

Synodu Ordinariátu Ozbroyených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky,

ktorá bude slávnostne otvorená 3. marca 2015 v katedrále ordinariátu, a dúfam, že s Božou pomocou a spoluprácou mnohých ochotných kňazov i laikov sa ukončí v tej istej katedrále 1. marca 2017.

Budem vďačný, ak všetci, ktorí patríte rozličným spôsobom do ordinariátu, prijmete pozvanie na túto spoločnú cestu, počas ktorej chceme – s pomocou Ducha Svätého a v spoločenstve Cirkvi – lepšie počúvať Ježiša Krista, nášho Dobrého Pastiera, a vernejšie ho nasledovať.

Toto podujatie zverujem pod ochranu Panny Márie, Matky Cirkvi, ako aj príhovoru svätého Šebastiána, nášho hlavného patróna, a ostatných našich nebeských patrónov.

npor. Mgr. Peter Dzijak
kancelár ordinariátu

Mons. František Rábek
biskup – ordinár OS a OZ SR

Dané v Marianke 20. januára 2015, na slávnosť patróna ordinariátu svätého Šebastiána, mučeníka.

PASTIERSKY LIST ORDINÁRA OZBROJENÝCH SÍL A OZBROJENÝCH ZBOROV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

K VELKEJ NOCI 2015

*Milí členovia ordinariátu,
vážení priatelia,*

blížiac sa sviatky Veľkej Noci mi dávajú opäť príležitosť, aby som sa Vám prihovoril aspoň takouto formou. Rád každého a každú z Vás pozdravujem a chcel by som Vás aj touto cestou pozvať k účasti na významnom podujatí, ktoré sa uskutočňuje v našom ordinariáte.

ZAČALI SME SYNODU

Pri spomienke na dvanáste výročie vzniku ordinariátu 3. marca 2015 som slávnostne otvoril synodu ordinariátu. Čo je to synoda? Kresťanstvo sa začalo šíriť v dobe, keď jazykom vtedajšieho sveta bola gréčtina. Preto sa v živote Cirkvi zachovali viaceré pomenovania, ktoré majú grécky pôvod. Tak je to aj s názvom aktivity, o ktorej hovoríme. Po grécky „syn“ znamená spoločný a „hodos“ je cesta. Teda „synhodos“ alebo zľudovené „synoda“ je doslova „spoločná cesta“. Týmto názvom sa v Cirkvi pomenúvajú spoločné porady na úrovni diecéz, cirkevných provincií alebo na úrovni celej Cirkvi, ktorých cieľom je nájsť odpoveď na otázku „ako ďalej?“.

Ako ďalej v oblasti správnej viery, alebo v správnom uskutočňovaní poslanca Cirkvi.

Ježiš Kristus poslal svojich nasledovníkov plniť poslanie, ktoré im zveril; majú ísť do celého sveta, ku všetkým ľuďom všetkých čias. Pre tieto úlohy im prisľúbil pomoc Ducha Svätého, ale nedal konkrétne pokyny, ako riešiť rozličné problémy, s ktorými sa na ceste plnenia tohto poslanca stretnú. Synoda preto nie je bežnou poradou. Cirkevné spoločenstvo, ktoré na synodu pozval miestny biskup, v prípade biskupskej synody alebo všeobecného koncilu pozýva Petrov nástupca – rímsky pápež, uskutočňuje svoje porady vo vedomí, že v ňom a cezeň pôsobí Kristov Duch, Duch pravdy. Preto je na synode i počas jej prác veľmi dôležitá modlitba a to tak zo strany jej účastníkov, ako i celého cirkevného spoločenstva. Na poslednej strane tohto listu je text modlitby za našu synodu, za jej účastníkov. Budem vďačný, ak sa počas priebehu synody – do 1. marca 2017 – budete modliť túto modlitbu.

„O ČOM SA CESTOU ZHOVÁRATE?“

Túto otázku položil dvom učeníkom z Emauz vzkriesený Ježiš Kristus, keď sa v podobe pútnika pripojil k nim. Ľudia, ktorí majú spoločnú cestu, majú obyčajne aj spoločné starosti či radosti. Témou učeníkov z Emauz bolo to, čo sa stalo s ich Učiteľom pred pár dňami v Jeruzaleme: jeho odsúdenie, umučenie a smrť na kríži. Tieto drastické skutočnosti úplne znížili ich nádej, že Ježiš z Nazareta je Bohom poslaným záchrancom. Ježiš kráča s nimi a postupne im objasňuje ich otázky vo svetle plnej pravdy o Mesiášovi, ktorý mal podľa predpovedí Písma trpieť a tak vojsť do svojej slávy.

Aj my sa vydávame na našu synodálnu cestu s otázkami, ktoré na nás doliehajú a na ktoré potrebujeme nájsť odpovede vo svetle Kristovej pravdy.

O čom sa teda budeme „cestou zhovárať“? Chceme sa venovať najmä štyrom témam: 1. Život a pôsobenie kňazov ordinariátu; 2. Odovzdávanie viery a budovanie farských spoločenstiev, ako i spoločenstva veriacich ordinariátu; 3. Manželstvo a rodina príslušníkov ordinariátu a 4. témou je Laický apoštolát – čiže aktívna účasť katolíckych veriacich ordinariátu na poslaní Cirkvi.

ETAPY CESTY

Ako bude táto naša dvojročná cesta prebiehať? Prípravná komisia synody pripravila brožúrku, ktorú dostanete prostredníctvom Vašich kňazov a v ktorej nájdete podrobnejšie rozpracované uvedené témy. Rozmýšľanie nad nimi by nás malo viesť k uvažovaniu, k modlitbe, ale i ku vzájomným rozhovorom o tom, čo si o týchto záležitostiach myslíte, ako by ste si predstavovali ich riešenie. Do leta sa budeme snažiť spolu s vikármi navštíviť každé miesto, kde pôsobí kňaz ordinariátu a stretnúť sa s Vami. Pokiaľ by ste sa nemohli stretnutia osobne zúčastniť, môžete svoje podnety poslať po svojich spolupracovníkoch. Takáto návšteva bude teda pozostávať s niekoľkohodinového stretnutia a rozhovoru na uvedené témy a zo spoločného slávenia svätej omše. Podobne ako emauzskí učeníci po spoločnej ceste a rozhovore pozvali pre nich ešte stále neznámeho pútnika do svojho domu, kde sa im dal vzkriesený Pán poznať pri „lámaní chleba“ (čo je v Novom zákone názov pre svätú omšu); tak aj my budeme chcieť prežiť spoločné stretnutie so vzkrieseným Pánom, aby nás On naplnil radosťou z viery a odhodlaním plniť poslanie, ktoré nám zveril.

V druhom septembrovom týždni sa všetci kňazi ordinariátu a vymenovaní delegáti (za každý útvar približne jeden) stretneme v budove kňazského seminára v Badíne pri Banskej Bystrici, kde sa budeme s týmito témami dôkladnejšie zaoberať. Prostred-

níctvom týchto delegátov každý a každá z Vás môžete poslať na synodu svoje podnety a návrhy. Takto vznikne zrejme veľa rozličných podnetov a návrhov, ktoré v jesennom období prípravná komisia spracuje do brožúrky, ktorá bude predstavovať tzv. instrumentum laboris – čiže pracovný materiál synody. V roku 2016 – ak nám Pán Boh dopraje – bude systém prác synody taký istý ako v predchádzajúcom roku, avšak s tým, že z doterajších diskusií budeme už vypracúvať konkrétne návrhy na rozhodnutia a na konanie. Ku koncu roka tieto návrhy prípravná komisia spracuje do patričnej formy a predloží biskupovi–ordinárovi na posúdenie a schválenie. Biskup ako duchovný pastier ordinariátu a zákonodarca v oblasti cirkevnej podpíše ním schválené rozhodnutia synody a na slávnostnej svätej omši štrnásteho výročia vzniku ordinariátu 1. marca 2017 ich slávnostne vyhlási, čím sa stávajú záväznými pre celý ordinariát.

RADOSTNÉ POKRAČOVANIE NA CESTE

Keď emauzskí učeníci spoznali svojho vzkrieseného Pána pri lámaní chleba, povedali si: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával?“ a posilnení týmto stretnutím radostne pokračovali v plnení svojho poslania.

Kiež nám slávenie synody pomôže lepšie poznať Ježiša Krista a jeho pravdu a v jeho svetle i mnohé skutočnosti nášho života, aby sme mali radosť z toho, že sme kresťanmi a aby sme túto radosť presvedčivo odovzdávali ľuďom, medzi ktorými žijeme a pôsobíme.

Úprimne želám každému a každej z Vás, aby ste aj tohtoročné veľkonočné sviatky prežili predovšetkým ako stretnutie so vzkrieseným Pánom v spoločenstve Cirkvi, aby Vás On naplňal svojou radosťou z víťazstva pravdy a lásky. Nech je súčasťou tejto

radosti aj pokoj a láska vo Vašich rodinách a v medziľudských vzťahoch.

K tomuto želaniu rád pripájam svoju modlitbu za Vás i úprimný pozdrav.

+ *František Rábek,*
biskup–ordinár OS a OZ SR

Svätý Šebastián – hlavný
patrón Ordinariátu

OTVORENIE SYNODY ORDINARIÁTU

*V katedrále sv. Šebastiána
3. marca 2015*

Jedny z najväčších projektov, ktoré sa teraz realizujú na Slovensku, sú cesty – najmä severná diaľnica a južná rýchlostná cesta. Keď prechádzame miestami, na ktorých sa pracuje, môžeme vidieť niečo z technologického postupu stavby cesty: pevný násyp z kameňa, na ktorý idú ďalšie vrstvy spevňované ťažkými valcami; členitosť terénu si vyžaduje budovanie odvážnych mostov; ich nosné piliere musia mať hlboké a solídne základy; koľko práce si vyžaduje zhotovenie premostení z ľahého železobetónu – až po razenie tunelov... To všetko sa musí spoľahlivo urobiť, aby po týchto cestách mohli plnou rýchlosťou prechádzať tisíce áut, prevážajúcich osoby alebo materiál.

Aj my sme sa dnes zišli, aby sme otvorili stavbu duchovnej cesty, po ktorej by mohli spoľahlivo plniť svoje poslanie tak kňazi, slúžiaci v ordinariáte, ako aj veriaci laici, ktorí patria do ordinariátu. Presne toto totiž znamená názov nášho cirkevného podujatia „synoda“. Je odvodený z gréckeho slova „syn hodos“, čo znamená „spoločná cesta“. Práca, pred ktorou stojíme je tiež veľká a náročná. To naznačuje už samotné jej trvanie – dva roky!

Je preto na mieste, aby sme si teraz, na začiatku našich prác, položili otázku, aký má byť základ tejto našej stavby spoločnej cesty. Na čo túto cestu položiť, aby zvládla aj tú najnáročnejšiu a najťažšiu premávku...

Jedinou spoľahlivou a pevnou cestou pre človeka a pre celé ľudstvo týmto životom k večnému domovu nebeského Otca je Ten, ktorý o sebe povedal: „Ja som cesta... Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa“. Apoštol Pavol pripomí-

na: „Nik nemôže položiť iný základ, ako ten, ktorý je daný. A tým je Ježiš Kristus“. Ak teda chceme hľadať a klásť cestu pre život a pôsobenie ordinariátu smerom do budúcnosti a pre plnenie úloh, pred ktorými stojíme, nemôže to byť iná cesta, než tá, ktorou je Ježiš Kristus, Jeho pravda.

Keď Ježiš Kristus hovorí, že On je cesta, vyjadruje tým, že sa stáva podkladom, ktorý nám slúži na to, aby sme sa mohli v čase pohybovať smerom k nášmu stále plnšiemu životu, až k dosiahnutiu jeho plnosti v Bohu.

Prečo je Kristus tou najpevnejšou a najspoľahlivejšou cestou? Lebo je najužšie spojený s Bohom Otcom v láske Ducha Svätého a vo svojom ľudskom živote plní najdokonalejšie Jeho vôľu. Jeho slová a skutky, konané v tej najhlbšej jednote lásky s Bohom Otcom sú tou najpevnejšou a najspoľahlivejšou skutočnosťou v celom vesmíre. Ježiš povedal: „Nebo a zem sa pominú, ale moje slová nepominú“.

Aj náš život – tak jednotlivcov, ako aj celého spoločenstva ordinariátu – prebieha v čase a uskutočňuje sa v jednotlivých rozhodnutiach a skutkoch. Je potrebné, aby sme hľadali také riešenia, ktoré sú v zhode s Kristovým slovom, s Jeho vôľou, a tak aby sme spĺňali podmienku, ktorú vyslovil v dnešnom evanjeliu: „Kto ma miluje, zachová moje slovo; i môj Otec ho bude milovať, prideme k nemu a budeme u neho bývať.“ Našou snahou musí byť vytváranie podmienok pre prítomnosť a pôsobenie trojjediného Boha v nás. Iba vtedy ideme správnou cestou, iba vtedy môžeme byť spoľahlivou oporou pre druhých.

Ak sa teda dnes vydávame na hľadanie spoločnej cesty pre náš ordinariát, tak tým pevným a spoľahlivým základom tejto cesty musí byť láska ku Kristovi, vyjadrovaná snahou rozhodovať a konať podľa Jeho slova.

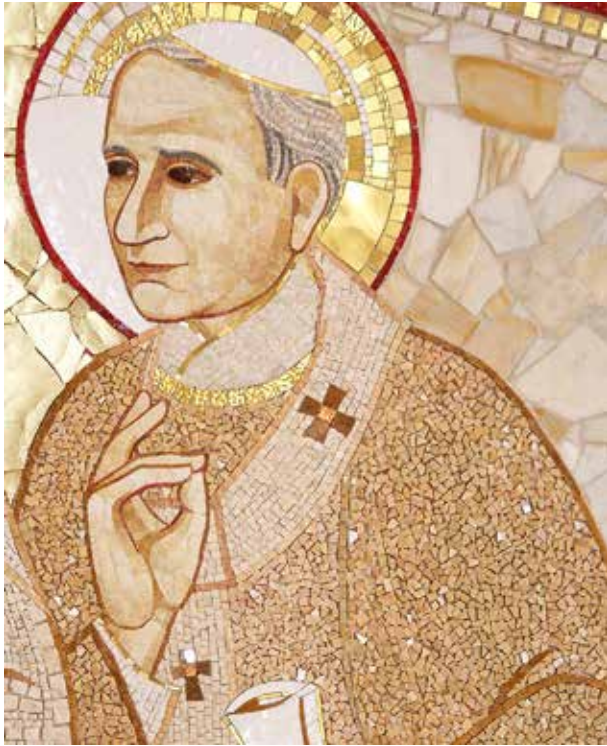
Skutočnosť je však taká, že na mnohé naše konkrétne otázky a situácie nenájdeme usmernenie v Kristových slovách. Aspoň nie priamo. Ježiš o tom vedel. A preto povedal: „Zástanca, Duch Svätý, ktorého Otec pošle

v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“

Preto od začiatku svojej historickej cesty, keď Cirkvi stála pred vážnymi otázkami ako správne veriť, ako v zhode s Kristom konať, schádzala sa na spoločné porady – synody alebo koncily – s prosbou o pomoc a vedenie Ducha Svätého a pod Jeho vplyvom hľadala také riešenie otvorených otázok, ktoré by bolo v zhode s Kristovým slovom, s Jeho vôľou.

Aj my sa takto schádzame, ako malá časť Cirkvi, aby sme v jednote s celou Cirkvou, s jej vierou a praxou, hľadali odpovede na naše konkrétne úlohy, problémy a výzvy, ktoré by boli v zhode s Kristovým slovom – že by sme uskutočňovaním našich rozhodnutí mohli vyjadrovať našu lásku ku Kristovi, aby On i s Otcom mohol byť prítomný v nás. Tak by naša životná cesta – ako jednotlivcov, tak i celého spoločenstva – mohla spoľahlivo prechádzať všetkými úsekmi a problémami nášho života a súčasne aby sme mohli slúžiť opravdivému dobru našich súčasníkov práve tým, že sa môžu v nás a cez nás stretať s prítomnosťou, mocou a láskou samého Boha, ktorý jediný je základom šťastia a cieľom životnej cesty každého človeka, podľa známych slov sv. Augustína: „Pre seba si nás stvoril, Bože, a naše srdce je nespokojné, kým nespočinie v tebe.“

Preto našu synodálnu cestu začíname v chráme týmto stretnutím, ktoré má od dávnych čias tiež grécke pomenovanie: „synaxis“ – čo znamená zhromaždenie zidené na bohoslužbu. Zmyslom tohto nášho zhromaždenia je práve stretnutie sa s večným Bohom skrze jeho Syna Ježiša Krista v Duchu Svätom. Iba z tohto „synaxis“, z tohto nášho zjednotenia sa s Ním môže vychádzať naša „synhodos“, naša spoločná cesta. Prosme teda pri tomto stretnutí nášho Pána, aby nám daroval pre túto cestu svojho Ducha, že by sme s Jeho pomocou dokázali vyjadrovať našu lásku k Nemu hľadaním takých riešení, ktoré by boli v zhode s Jeho slovom. ■

OTVORENIE PRVÉHO PLENÁRNEHO SYNODÁLNEHO ZASADANIA

V Badíne 7. septembra 2015

V evanjeliu sme počuli o ochrnutom človekovi. Dnes vieme, ako prichádza k ochrnutiu: následkom vysokého krvného tlaku a sklerotických zúžení ciev alebo upchatím nejakou krvnou zrazeninou príde k prasknutiu nejakej cievky v mozgu a k výronu krvi do mozgu, čo vyradí z prevádzky niektoré mozgové centrum, dosť často je to reč alebo končatiny. Takto postihnutý človek by chcel hovoriť, chcel by kráčať alebo niečo robiť, no spojenie

medzi mozgom a výkonným orgánom, či je to už jazyk alebo končatiny, je narušené a ak má dotýčny nadobudnúť predchádzajúce schopnosti, je nevyhnutné liečenie postihnutej časti mozgu, ako aj dlhotrvajúca rehabilitácia.

Tento zdravotný problém nám môže pomôcť lepšie pochopiť našu duchovnú realitu a tiež význam synody.

Apoštol Pavol v dnešnom úryvku z listu Kolosanom hovorí, že Božím „tajomstvom“, teda niečím, čo presahuje naše chápanie a čo je súčasne vynálezom Božej lásky, je „Kristus vo vás“. Teda v nás ako vo veriacich a v pokrstených je prítomný sám Boží Syn Ježiš Kristus. Platí to tak o jednotlivcoch, ako aj spolu o všetkých nás pokrstených, ktorí vytvárame spoločenstvo Cirkvi.

Na inom mieste to vysvetľuje Pavol tak, že Kristus je hlavou Cirkvi a my sme Jeho údmi, Jeho telom. Ak je to tak, z toho by malo vyplývať, že Kristus, Jeho Duch, sa cez nás jednotlivcov i cez nás ako celok prejavuje. Kristus na tomto svete pôsobí prostredníctvom pokrstených, teda prostredníctvom jednotlivcov i prostredníctvom spoločenstva.

Aká je však skutočnosť?

Nemusíme uvádzať veľa dôkazov o tom, že to prepojenie medzi Kristom a nami nefunguje dobre a často vôbec. Aj my sme často takými ochrnutými kresťanmi. Kto z nás s tým nemá skúsenosti? Chceme robiť to, či ono dobré, chceme sa prejavovať podľa zásad evanjelia – a často nám to nejde. Ešte horšie je, že mnohokrát pokrstený človek ani nevie, ako by si mal ako kresťan počiť, aké by mal mať postoje, slová a skutky. Názo-ry a počínanie mnohých kresťanov je úplne v rozpore s Kristom, s Jeho slovom, s Jeho príkladom – a pritom si to ani neuvedomujú!

To je vážna duchovná paralýza, ochrnutie.

Aké je z tejto situácie východisko? Potrebujeme od-
blokovať v našej hlave narušené spojenie medzi Kristo-
vým Duchom a naším duchom, odstrániť to, čo tomuto
spojeniu prekáža, aby sa signály Jeho Ducha dostávali

do nášho vedomia a aby sme v jednote s Jeho Duchom dávali správne impulzy našim slovám i skutkom.

Ďalším prejavom našej spolupráce na získaní duchovného zdravia je rehabilitácia, namáhavé úsilie konať podľa toho, čo je správne, s vytrvalosťou, až kým to nepôjde celkom ľahko.

„Vystri ruku!“, povedal Ježiš ochrnutému. A ten, keď poslušol Jeho slovo, bol v okamihu zdravý. Podobne je to s nami aj v oblasti viery. On nám hovorí, čo máme robiť, hovorí nám to tiež predovšetkým v „synagóge“, v chráme, pri bohoslužbe, hovorí nám to v spoločenstve Cirkvi – a ak mu veríme, mali by sme sa snažiť podľa toho myslieť, hovoriť i konať. Ak to myslíme vážne, zisťujeme, že tu sa obyčajne zázraky nedejú, že je to aj namáhavé, ťažké a bolestné.

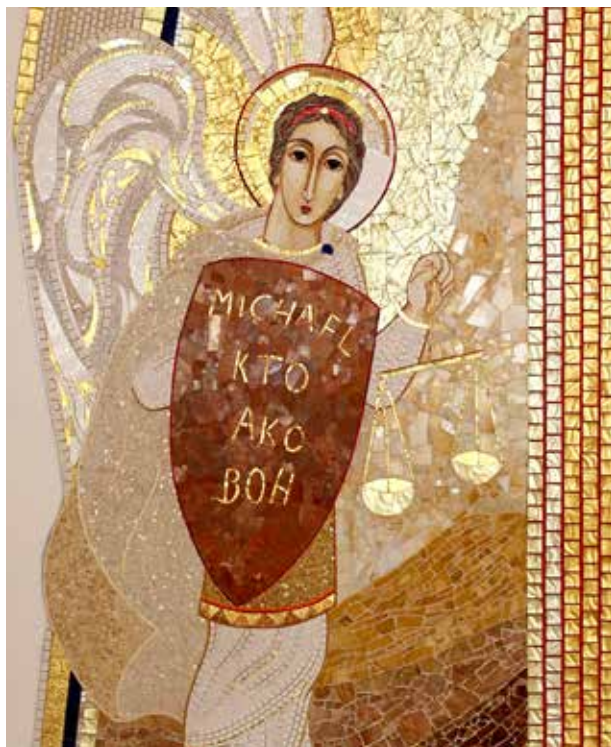
Ak však máme byť duchovne a morálne zdraví, ak sa na nás má prejavovať to, že Kristus je v nás a cez nás pôsobí, tak nám neostáva iné, ako aj touto námahou nadobúdať stále väčšiu zhodu s Ním.

Preto apoštol píše, že sa raduje vo svojich utrpeniach a na vlastnom tele dopĺňa, čo chýba pre dobro Kristovho tela, ktorým je Cirkev. Čiže vie, že keď mu vernosť Kristovi zapríčiňuje utrpenia, tak tým rastie v jednote s Ním, tým sa môže Kristus cez neho viac prejavovať – a to je nielen pre jeho dobro, ale i pre dobro celého tela Cirkvi, ktorej je apoštol súčasťou. Keď sa na to takto pozerá, je z toho paradoxný efekt: trpí a raduje sa. To nie je nejaký masochizmus, zvrátenosť, pri ktorej má človek radosť z bolesti. Radosť apoštola, ale i každého iného kresťana vychádza z vedomia, že cez bolestnú rehabilitáciu sa v ňom prehlbuje jednota s Kristom a že – nakoľko je súčasťou spoločenstva Cirkvi – jeho „rehabilitácia“, jeho zjednotenie s Kristom je na osoh aj celému spoločenstvu Cirkvi.

A tu sa už dostávame k lepšiemu pochopeniu toho, čo je synoda, a aký má význam. Sme zhromaždením jedného lokálneho spoločenstva veriacich Cirkvi – ordinariátu. Chceme uvažovať o tom, aký je stav tohto

nášho „tela“, či dobre funguje spojenie medzi Kristom – hlavou a nami, ako Jeho telom. Či nie sme aj my v mnohých oblastiach ochrnutí. V spojení s celou Cirkvou, najmä s jej učiteľským úradom, chceme sfunkčňovať naše názory, postoje k mnohým praktickým a konkrétnym záležitostiam – aby boli kresťanské, zhodné s Kristovým Duchom, a chceme sa odhodlávať aj k „vystretiu“ našich rúk ku správnym rozhodnutiam a konaniam, aby sa cez nás ako jednotlivcov i ako spoločenstvo mohol stále pravdivejšie prejavovať sám Ježiš Kristus – ako by On konal v tom prostredí, v tých okolnostiach, na ktorých sa my nachádzame. Iba vtedy má synoda význam, ak nám ide o toto.

Majme teda na myslí, že Pán je v nás a je s nami. Je to tajomná a veľká skutočnosť! Počúvajte ho, čo hovorí cez našich bratov a sestry, čo hovorí cez naše svedomie, čo hovorí cez Cirkev, čo hovorí cez okolnosti a cez ľudí, uprostred ktorých žijeme. Aj my budeme v rozličných verziách počúvať Jeho výzvu: „Vystri ruku!“. Môže to byť pre nás namáhavé, bolestné, ťažké. Či už to počúvanie, sedenie, vnímanie, zmena našich predstáv a spôsobov, nové úlohy, ktoré sa pred nami vytvárajú – a my sme si mysleli, že už budeme mať svätý pokoj. Aj my sa na tieto námahy a bolesti pozerajme pohľadom viery – že tým rastie naša podobnosť s Kristom, naše duchovné zdravie, že týmito námahami prispievame k duchovnému dobru mnohých ľudí, celej Cirkvi – a to je dôvod na radosť. Prosme o túto radosť aj pri prežívaní týchto dní našich synodálnych zasadnutí. ■

13. VÝROČIE ORDINARIÁTU – OTVORENIE DRUHEJ ČASTI SYNODY ORDINARIÁTU OS A OZ SR

10. marca. 2016

Čím je zvláštne toto slávenie trinásteho výročia vzniku nášho ordinariátu? Dvoma okolnosťami: zapadá do udalosti, ktorou žije celá Cirkev – Mimoriadny jubilejný rok milosrdenstva, a súčasne je v časovom strede udalosti, ktorou je synoda ordinariátu, ktorá dnes vstupuje do svojej druhej a finálnej časti.

Ak pod Božím milosrdenstvom chápeme nezaslúžený dar Božej lásky, ktorý dostávame prostredníctvom Jeho Syna Ježiša Krista, tak bude správne, aby sme v optike milosrdenstva videli tak trinásť rokov existencie a činnosti ordinariátu, ako aj skutočnosť synody.

Tento časový úsek života a pôsobenia ordinariátu, ako aj možnosť uskutočňovať to spoločné dielo, ktorým je synoda, je predovšetkým Božím darom, darom Jeho lásky, prejavom Jeho milosrdenstva voči nám. Myslím, že každý, kto má skúsenosť s pôsobením ordinariátu, môže povedať, že máme často dôvody obdivovať a žasnúť nad tým, ako v týchto oblastiach Ozbroyených síl, ozbrojených a záchranných zborov Slovenskej republiky - napriek našej ľudskej slabosti a našim chybám – pôsobí Božia láska, ktorá sa prejavuje v ochote, s akou nás mnohí ľudia prijímajú, pomáhajú nášmu pôsobeniu, ako sa mnohí otvárajú pre vieru a prijímajú Božie pôsobenie vo svojich životoch, ako máme všetky potrebné prostriedky pre našu službu – takže sa mi javí veľká podobnosť so začiatkami pôsobenia apoštolov, ktorých poslal Kristus bez akejkoľvek materiálnej výstroje a zabezpečenia na ich misijnú cestu a po návrate sa ich pýtal, či im niečo chýbalo – odpovedali, že nič. Mala to byť pre nich skúsenosť, že oni nielen o Bohu a Jeho pôsobení hovoria, lež sami túto Jeho starostlivú lásku skusujú a potom ich hovorenie nie je šírením nejakej teórie, lež je podporené aj ich vlastnou skúsenosťou s prítomnosťou Božej starostlivej lásky aj v ich životoch.

Ak sa pozrieme aj na to, čo sme mohli urobiť v rámci nášho poslania počas uplynulého roka – nie je tam veľa dôvodov obdivovať Božiu iniciatívnu lásku, ktorá sa prejavovala aj napriek našim slabostiam a chybám - a musíme si zrejme priznať, že všetko, čo sa nám podarilo je oveľa viac darom, než výsledkom nášho úsilia a našich schopností. Veľmi blízke sú nám slová apoštola Pavla, že my sme Božím dielom a On v nás pôsobí, aj to, aby sme chceli (robiť niečo dobré) a aj mohli.

Preto sme tu, aby sme ďakovali: predovšetkým všemohúcemu a milosrdnému Bohu, ale aj všetkým ľuďom, prostredníctvom ktorých nám pomáhal, ktorí mali záujem prijímať našu službu a ktorí s nami spolupracovali...

Aj na synodu ordinariátu nám treba hľadiť predovšetkým cez optiku Božieho milosrdenstva: veď čo je vlastne synoda? Je to hlavne dar času a priestoru, v rámci ktorého sa môžeme započúvať osobne i spoločne do hlasu Božej pravdy, ktorá nám zaznieva na stránkach Svätého písma, v učení Cirkvi, ale aj v našich skúsenostiach. Prehodnotiť naše pôsobenie vo svetle tejto pravdy, aby naše konanie mohlo byť odpoveďou na Božiu lásku a prejavom našej lásky voči Bohu – ako sme o tom počuli aj v dnešnom evanjeliu: „Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje“.

Synoda by bola bezvýznamná bez daru a pôsobenia Božieho Ducha na všetkých účastníkov synody a v celom synodálnom zhromaždení a procese. A Boží Duch je tým najväčším Božím darom, možno povedať, že je osobným Božím milosrdenstvom.

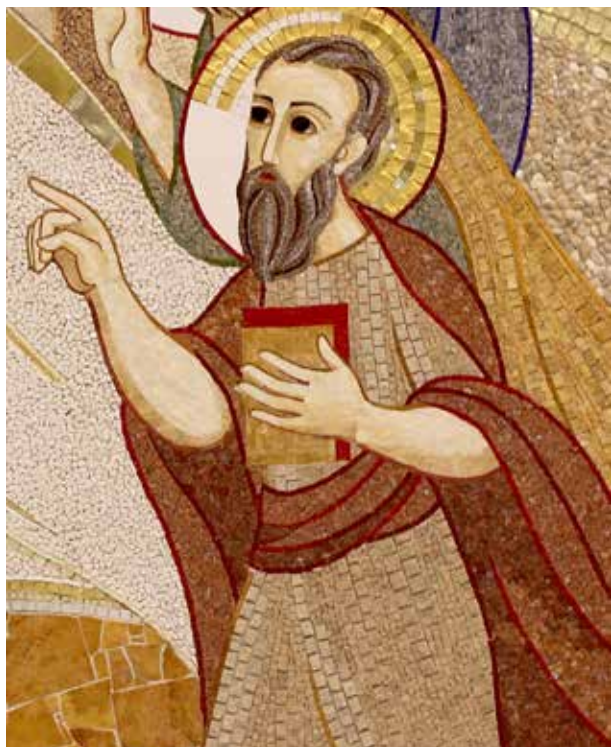
Opäť sme počuli v dnešnom evanjeliu, že Ježiš Kristus ako Hlava Cirkvi prosí svojho nebeského Otca, aby nám dal Ducha pravdy. Pod vedením tohto Ducha Božej pravdy a lásky môžeme spoznávať, ako si počínať v rozličných, často v úplne nových a netypických okolnostiach, aby sa cez nás mohlo prejavovať pôsobenie samého Krista, aby cez nás slúžil ľuďom a pomáhal im k plnému životu.

Súčastou jubilejného Roka milosrdenstva je aj „Svätá brána“. Z rozhodnutia pápeža Františka je táto brána aj na každej katedrále – a teda i na našej. Vošli sme ňou. Je symbolom otvoreného Božieho náručia, je symbolom samého Krista, ktorý povedal: „Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu“. Keď vchádzame s vierou touto bránou a splníme ostatné podmienky,

získavame ďalší dar Božieho milosrdenstva, a to úplné odpustky, čo je tiež veľkou pomocou pre našu synodu. Vďaka tomuto daru sa totiž stávame vnútorne zbavení rušivých vplyvov, čo sa týka správneho vzťahu k Bohu, k ľuďom i k nášmu prostrediu. Ak máme na synode formulovať naše postoje a úlohy v zhode s Božou vôľou, tak naše očistenie od hriechov a doladenie odpustkami je cenným predpokladom pre úspešnosť synodálneho procesu. Využívajme preto možnosti prechodu svätou bránou či už v našej katedrále alebo v iných chrámoch a prijímajme tak zdokonaľujúcu Božiu milosť.

Keď apoštol Pavol hodnotil svoju životnú cestu, plnenie svojho poslania, napísal: „viac som sa napracoval ako všetci ostatní, no nie ani ja, ale Božia milosť spolu so mnou“. Prosme aj my pri tomto výročí i pri tejto druhej fáze našej synody o dar Božej milosrdnej lásky, Božej milosti, aby nás ňou všemohúci Boh predchádzal i sprevádzal, ale aby sme aj my s týmto Jeho milosrdenstvom ochotne a verne spolupracovali, že by mohol Boh v nás a cez nás uskutočniť dielo, ku ktorému nás povolal – aby to bolo na Jeho slávu, pre pozemské dobro nás i našich blízkych.

Tak uskutočňovaním poslania ordinariátu, ako aj sformulovaním a praktizovaním rozhodnutí synody chceme slúžiť dobru ľudí, sprostredkovať im Božie milosrdenstvo. Tak, ako bol Ježiš Kristus tvárou, čiže zviditeľnením, milosrdenstva Boha, tak sa máme aj my stávať tvárou, zviditeľnením Kristovej milosrdnej lásky voči ľuďom. ■

OTVORENIE DRUHÉHO PLENÁRNEHO ZASADANIA SYNODY

V Badíne 5. septembra 2016

Vážený generálny tajomník synody, bratia – predsedovia komisií, bratia kňazi, bratia a sestry – delegáti, členovia synody!

Začíname záverečnú fázu synodálnych prác nášho ordinariátu. Prešli sme už významný úsek našej spoločnej cesty: prediskutovali sme a premysleli jednotlivé témy synody, prípravné komisie vypracovali nielen lineamenta,

ale aj instrumentum laboris – teda príručku pre toto finálne zasadanie. Máme za sebou vizitácie jednotlivých pracovísk a diskusie s tými, čo mali záujem oboznámiť sa s témami a niečo k nim povedať.

A samozrejme, tak my, ako aj mnohí ďalší, sme spre-vádzali tento proces modlitbou, aby sme sa dali viesť Du-chom Svätým a aby On mohol cez nás rozvíjať toto dielo, ktorým je Cirkev uprostred ozbrojených síl a zborov.

Skôr, ako sa pustíme do práce, rád by som vám po-vedal pár slov: predovšetkým by som rád upozornil na správnu optiku, s akou sa treba pozeráť na tieto sy-nodálne práce. Máme totiž tendenciu prenášať aj do Cirkvi spôsoby nášho sveta, v ktorom je zaužívaná tzv. demokracia (čo je často iba sebaklam a manipulácia...), ktorej hlavným zákonom je číselná väčšina. Čo rozhod-ne väčšina, to je zákon!

Aj tu na synode budeme formulovať rozhodnutia a budeme o nich aj hlasovať. Lenže toto hlasovanie nie je o presadzovaní názorov väčšiny (ostatne, synoda má iba poradný hlas a nemôže presadiť nič proti rozhod-nutiu biskupa). Tak potom načo je hlasovanie? Má veľ-ký význam – ale z iného dôvodu. Výsledok hlasovania ukazuje, aká časť členov synody sa stotožnila s tým či oným rozhodnutím alebo návrhom. Pre biskupa je to ukazovateľ, ktorý hovorí nie natoľko o tom, či to rozhod-nutie prijať alebo neprijať, lež o tom, či dané rozhodnu-tie bude ľahko alebo ťažko prijímané a uskutočňované; aké úsilie bude treba vyvinúť, aby sa v praxi niektoré závery uskutočňovali.

Druhou záležitosťou je ovplyvňovanie. Na synode je dôležitá sloboda, najmä sloboda názoru a jeho vyjadre-nia. Plným právom môžeme o týchto názoroch spolu hovoriť, vyjadrovať i pred inými svoje presvedčenie, alebo prijímať názory druhých. Pri hlasovaní však treba používať vlastnú hlavu a vlastné svedomie. Nepodliehať nejakým nátlakom – a nechcieť manipulovať druhých. Každý sme zodpovedný pred Bohom za svoj postoj. Mu-

síme si uvedomiť, že každý z nás budeme sa raz pred večným Sudcom zodpovedať aj za to, ako sme úprimne rozhodovali o tom, čo je dobré a správne pre pôsobenie Cirkvi v ordinariáte, v jeho apoštoláte.

Nikto nikomu neberie jeho presvedčenie či názor. Máme právo ho vyjadriť, máme právo si osvojiť názor, ktorý považujeme za dobrý a správny. Ale nechcime manipulovať a nedajme sa manipulovať. Stávajú sa prípady, že niekto chce za každú cenu presadiť svoj názor, dosiahnuť svoj cieľ, je silnou, vplyvnou osobnosťou a robí všetko, aby získal čím viacerých pre svoj zámer. Tak to robili veľkňazi a farizeji pred Pilátom, keď žiadali odsúdiť Ježiša, tak sa to robilo mnoho ráz v dejinách Cirkvi až po II. vatikánsky koncil, či niektoré biskupské synody (napr. na synode v r. 1999 boli dve silné tendencie: zvelebovatelia Európskej únie chceli dať div že nie do Kréda „verím v Európsku úniu“; a členovia Hnutia fokoláre, na čele s ich zakladateľkou Chiarou Lubichovou, chceli dostať vyzdvihnutie svojho hnutia do oficiálneho znenia výsledkov synody. Robili preto veľkú kampaň, napr. každú sobotu popoludní pozývali biskupov do ich centra v Castelgandolfo na obed. Po zasadaní už pred aulou čakali fokolari a div že nie za rukáv ťahali biskupov do pripravených autobusov... Keď sa im to nepodarilo, tak hovorili o „čieranom dni synody“...

Majme na zreteli, že cieľom nie je, aby zvíťazila či sa presadila moja alebo naša skupinová pravda, ale to, čo bude na osoh životu a pôsobenia ordinariátu a konkrétnych ľudí, tak, ako je to zhodné s Magistériom Cirkvi (najmä II. vatikánsky koncil, CIC, exhortácie pápežov...).

Z uvedeného vyplýva dôležitosť atmosféry modlitby. Preto prežívajme účasť na svätej omši, modlitbu liturgie hodín nielen ako nejakú formálnu časť synody, lež ako úprimnú prosbu k Pánovi Cirkvi, aby On svojim Duchom osvecoval a riadil každého z nás a všetkých spolu, aby sme boli vnímaví na podnety Ducha Svätého,

úprimne sme hľadali to, čo je dobré a užitočné predovšetkým pred Bohom.

Taktiež je dôležité, aby sme si nachádzali chvíle na osobnú modlitbu – či už v prestávkach v kaplnke, alebo vo chvíľach voľna v záhrade. Majme na pamäti, že sme tu, aby sme „slávili“ našu synodu – čiže celá synoda má byť predovšetkým oslavou Boha, našou bohoslužbou – tak svojím kultivovaným priebehom, ako aj hlbokým kontaktom s Bohom.

Napokon by som rád podčiarkol význam aktívneho a tvorivého prístupu počas zasadaní. Majme na zreteli, že naša účasť na synode je vzácnou príležitosťou, ktorá sa zopakuje možno o dvadsať či päťdesiat rokov. Myslime na to, že sa môžeme svojou aktivitou pričiniť o rast Cirkvi v oblasti pôsobenia ordinariátu a o dobro pozemské i večné mnohých ľudí. Preto urobme všetko pre to, aby sme prispievali svojimi podnetmi do priebehu synody, aby nikto nezostal utiahnutý a ticho z nejakej falošnej skromnosti; na druhej strane, aby niekto, kto má dar jazyka nevstupoval do diskusií len preto, aby sa dal počuť – s neuváženými príspevkami. (O spôsobe podávania príspevkov informoval alebo bude informovať generálny sekretár. Buďme v tom disciplinovaní. Dôvodom evidovania vašich príspevkov je to, že ich chceme brať vážne a že sa stanú súčasťou archívu synody.)

Pokiaľ ide o celkový priebeh, prosil by som o disciplinovanosť v dodržiavaní stanovených časov – kde už by mali byť disciplinovaní ľudia, ak nie v ozbrojených silách a zboroch?! Platí to aj pre čas určený na odpočinok - neokrádajme sa o spánok nejakým rozprávaním do noci, pretože by potom trpela kvalita nášho rokovania.

Urobili sme všetko pre to, aby aj strava bola zabezpečená. Nebude asi hotelová, ale myslím, že každý sa môže tak najesť, aby prežil do konca týždňa (samozrejme, ak by bol nejaký rozumný dôvod, treba predniesť požiadavku na sekretariáte synody). ■

HOMÍLIA V PRVÝ DEŇ SYNODÁLNEHO TÝŽDŇA

V Badíne 5. septembra 2016

Dnešné úryvky Svätého písma nám hovoria o dvoch „synodách“ – čiže zhromaždeniach ľudí okolo Ježiša Krista, v rámci ktorých On – či už priamo, viditeľne prítomný (ako v evanjeliu), alebo nepriamo, prítomný svojím Duchom v spoločenstve veriacich a konajúci prostredníctvom apoštola -- reaguje na vážne aktuálne problémy.

V tom prvom prípade je Ježiš v synagóge, učí, okolo Neho sú ľudia a medzi nimi aj človek s ochrnutou rukou. Ježiš mu chce poskytnúť svoju zachraňujúcu

pomoc, je však sobota a farizeji, ktorí sa fanaticky držali zachovávaní predpisov, neboli ochotní vstúpiť s Ježišom do diskusie o tom, či je v tomto prípade dovolené pomôcť trpiacemu človeku. Ježiš by im to bol iste jasne vysvetlil a zdôvodnil, prečo áno, oni namiesto toho znovu mlčia a držia sa svojho predpojatého stanoviska: Ježiš porušuje zákon a treba Ho za to potrestať, treba Ho odstrániť. Keď urobil skutok záchrany, to bol pre nich len ďalší dôkaz Jeho porušovania sobotného pokoja a dôvod hľadať spôsob na Jeho likvidáciu...

Synoda má vidieť trpiacich a núdznych ľudí, má hľadať spôsoby a cestu, ako ľuďom pomáhať, ako ich zachraňovať. Kvôli tomu musíme aj všeličo meniť a robiť nekonvenčné rozhodnutia.

Aj v cirkevnom spoločenstve však bývajú ľudia, ktorí majú svoje predstavy o tom, ako má vyzeráť život kresťana; určitý spôsob života im vyhovuje a beda tomu, kto chce do toho vnášať nejakú zmenu, ktorá by ich rušila, menila ich zaužívaný spôsob, kládla nejaké nároky. Oni nechcú žiadnu zmenu, nezaujímajú ich trpiaci ľudia, ktorým by bolo treba pomáhať, oni chcú mať svoj pokoj, svoje záujmy. Nie sú ochotní ani na synode hľadať, čo je dobré a prečo je potrebná nejaká zmena, zatvrdia sa vo svojom uzavretom postoji, nehovoria, ale a priori odmietajú a v zákulisí vytvárajú debatné krúžky, v ktorých sa utvrdzujú vo svojom odmietavom postoji...

Neznie to príjemne, ale je to jasné upozornenie, najmä pre niektorých z nás, bratia kňazi. Čo chceme v ordinariáte? Svoje záujmy, svoj pokoj, alebo slúžiť dobru ľudí aj za cenu nových spôsobov a nepohodlia?

Vieme, kam to títo mlčanliví a zatvrdilí farizeji dotiahli. Dúfam, že nik nechce nasledovať ich príklad...

Tá druhá synoda, o ktorej hovorí úryvok z listu Korinťanom, sa týka riešenia závažného morálneho priestupku kresťana. Apoštol nariaďuje zhromaždenie, v ktorom bude duchovne, ale skutočne prítomný Ježiš Kristus, Pavol síce nemôže byť prítomný, ale

dáva pokyn, čo treba robiť: človeka, ktorý sa dopustil vážneho previnenia - krvismilstva – žiada vylúčiť zo spoločenstva Cirkvi, čo ho iste vystaví rozličným trápeniam, ale súčasne mu to dá príležitosť na pokánie a tým na záchranu duše, čo je predpoklad aj večnej záchranu tela...

To bola synoda, zhromaždenie, ktoré bolo zamerané na odstránenie ťažkej morálnej, ale tým aj duchovnej choroby zo spoločenstva korintských kresťanov. Apoštol Pavol a prvotná Cirkev neboli ľahostajní voči duchovnej chorobe, voči hriechu v kresťanskom spoločenstve.

Aké všelijaké hriechy sa vyskytujú aj medzi dnešnými kresťanmi, aj v prostredí, za ktoré je zodpovedný ordinariát! Ako my na to reagujeme? Zdá sa, že náš najčastejší postoj je „tolerancia“, rešpektujeme spôsob života každého, nevstupujeme nikomu do svedomia. Situácia sa iste zmenila. Dnešná Cirkev nepoužíva radikálny chirurgický zákrok exkomunikácie (hoci pre určité prípady ju aj cirkevné právo predvída), lež skôr má prístup milosrdenstva a odpúšťania. Svätý otec František pripomína kresťanom, žijúcim v neplatných manželstvách, že nie sú exkomunikovaní, že zostávajú členmi spoločenstva Cirkvi.

Ak my chceme ozdravovať naše prostredie, je nám treba riadiť sa skôr zásadou evanjelia, že totiž, ak vidíme hriech na druhom, aby nás to pobádalo zamerať sa na odstraňovanie hriechu, brvna, z nášho oka. A o tom má byť tiež synoda: vidieť duchovnú a morálnu situáciu našich súčaníkov a prispievať k náprave, k prekonávaniu hriechu predovšetkým našou snahou o dôsledný kresťanský život. Pri našich rozhovoroch a úvahách máme sa dať viesť starostlivosťou o Cirkev, o konkrétnych ľudí a pobádať sa predovšetkým k náprave, k dôslednejšiemu kresťanskému životu, aby sme mohli byť povzbudením k obráteniu a k pokániu aj ľuďom v našom prostredí.

Majme teda na mysli, že aj medzi nami, v našom zhromaždení je prítomný vzkriesený Pán, že nám dáva svojho Ducha, budme duchovne spojení s viditeľnou hlavou Cirkvi, so Svätým otcom, a v duchu jeho pokynov sa snažme reagovať na vážnu morálnu a duchovnú situáciu v našom prostredí. Vieme, ako zdôrazňuje dôležitosť vychádzať von, k ľuďom, máme byť dobrými pastiermi, čo hľadajú stratenú ovcu prejavmi Božej milosrdnej lásky.

Teda máme nad čím uvažovať, hľadať riešenia a cesty, ako prekonávať rozličné zlá v našom živote i v životoch našich blízkych. Nech nás táto zodpovednosť a láska Dobrého Pastiera pobádajú k zodpovednej aktivite na našom synodálnom zhromaždení. ■

ROZHODNUTIA
SYNODY ORDINARIÁTU
OZBROJENÝCH SÍL
A OZBROJENÝCH ZBOROV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Blahoslavená Zdenka Šelingová,
položila život za oslobodenie kňaza

I. TÉMA

ŽIVOT A PÔSOBNIE KŇAZOV

§ 1 Na čele Ordinariátu Ozbroyených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „ordinariát“) stojí ordinár Ozbroyených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „ordinár“). Menovanie ordinára je výlučným právom Svätej stolice. Ordinár je členom Konferencie biskupov Slovenska (ďalej len „KBS“) a je organizačne začlenený v Ozbroyených silách Slovenskej republiky.¹

§ 2 Ordinár má právo slobodne komunikovať s kňazmi, diakonmi, rehoľníkmi, seminaristami a so všetkými, ktorí vykonávajú duchovnú službu. Riadi, zabezpečuje a kontroluje ich činnosť.²

§ 3 Ordinár je viazaný všetkými povinnosťami ako diecézny biskup. So starostlivou láskou sa venuje kňazom a diakonom ordinariátu (ďalej len „kňazi ordinariátu“) a má voči nim výlučnú právomoc.

§ 4 Kňazi ordinariátu sú klerikmi Katolíckej cirkvi a vzťahuje sa na nich všetko to, čo Cirkev učí o sviatostnom kňazstve. Preto je nevyhnutné, aby si osvojovali obsah dokumentov Cirkvi hovoriacich o kňazstve a riadili sa nimi vo svojej činnosti.

¹ Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v Ozbroyených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky, čl. 2, ods. 1 a 2.

² Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v Ozbroyených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky, čl. 2, ods. 4.

§ 5 Kňazi ordinariátu sú v služobnom pomere v jednotlivých zložkách Ozbroyených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov Slovenskej republiky a zachovávajú predpisy zodpovedajúce ich služobnému zaraďeniu v zmysle čl. 27 a 28 štatútu ordinariátu.³

§ 6 V ordinariáte pôsobia kňazi západného, ako aj východného obradu. Preto kňazi ordinariátu východného obradu nech pamätajú pri identite kňaza zvlášť aj na ustanovenia Kódexu kánonov východných cirkví o slobodných a ženatých kňazoch.⁴

§ 7 Kňazi ordinariátu žijúci v manželstve majú dbať o to, aby svojím príkladom kňazského života formovali duchovný život aj vo svojich vlastných rodinách,

3 Štatút Ordinariátu Ozbroyených síl a ozbrojených zborov SR, čl. 27:

(1) Právne postavenie klerikov ordinariátu je garantované predpismi kánonického práva, predpismi Apoštolskej konštitúcie „Spiritali militum curae“, Zmluvou medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v Ozbroyených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky a právnymi predpismi Slovenskej republiky, pričom sa absolútne rešpektuje ich osobitný klerický stav.

(2) Duchovná služba a vykonávanie náboženských obradov je hlavnou súčasťou služby klerikov ordinariátu.

(3) Klerici nesmú byť poverovaní úlohami, ktoré sú nezlučiteľné s výkonom ich služby.

(4) Klerici ordinariátu nesmú mať pridelené služobné zbrane, ani ich nosiť a používať.

Štatút Ordinariátu Ozbroyených síl a ozbrojených zborov SR, čl. 28: Klerici ordinariátu, ktorí sú v služobnom pomere v jednotlivých zložkách Ozbroyených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov Slovenskej republiky zachovávajú všetky predpisy zodpovedajúce ich služobnému pomeru podľa článku 27 tohto štatútu.

4 Kódex kánonov východných cirkví, kán. 373:

Celibát klerikov zvolený pre nebeské kráľovstvo a tak primeraný kňazstvu má byť všade tak vysoko cenený podľa tradície Katolíckej cirkvi. Rovnako je v úcte manželský stav duchovných, preverený praxou prvotnej Cirkvi a po stáročia cirkví východných.

Kódex kánonov východných cirkví, kán. 374:

Duchovní slobodní i ženatí majú žiariť pôvabom čistoty; partikulárne právo má pre dosiahnutie tohto cieľa určiť náležité prostriedky.

Kódex kánonov východných cirkví, kán. 375:

Vo vedení rodinného života a tiež výchove detí ženatí klerici majú dávať žiarivý príklad ostatným veriacim.

a aby sa podľa možností s rodinou zúčastňovali na nedelnej liturgii.

§ 8 Dôležitú úlohu v pastoračnej službe ordinariátu zohrávajú manželky a rodiny gréckokatolíckych kňazov a trvalých diakonov. Je úlohou ordinariátu poskytovať im zvýšenú duchovnú starostlivosť.

§ 9 Rehoľní kňazi poverení službou v ordinariáte sú podľa možností ustanovovaní na pôsobiská v blízkosti vlastných rehoľných komunít, aby si zachovali svoju identitu a rozvíjali charizmu rehoľného spoločenstva.

§ 10 Kňaz ordinariátu vo svojich modlitbách ďakuje Bohu za svoje kňazstvo, modlí sa za nové povolania vo zverenej farnosti, či duchovnej správe (ďalej len „farnosť“) a uvedomuje si, že i príklad jeho osobného života predstavuje prirodzenú podmienku pre zrod nových povolaní, ktoré udeľuje Boh.

§ 11 Kňazi ordinariátu podľa svojich možností v každom kostole a kaplnke, ktoré sú im zverené a kde sa uchováva Eucharistia, vykonávajú adorácie na prvý štvrtok v mesiaci za nové povolania.

§ 12 Pri návštevách rodín a pri iných pastoračných aktivitách nech kňazi ordinariátu nezabúdajú aj na oblasť výchovy zameranú na budúce kňazské povolania.

§ 13 Kňazi ordinariátu nech sa zúčastňujú na rekolekciách v diecézach a na vzdelávaní kňazov a nech prezentujú službu a pôsobenie ordinariátu. Kňazi ordinariátu nech poskytujú prednášky v rámci špeciálnej pastorálnej teológie v kňazských seminároch.

FORMÁCIA KŇAZA ORDINARIÁTU

Osobná formácia

§ 14 Kňazi ordinariátu sú povinní modliť sa každý deň liturgiu hodín podľa vlastných a schválených liturgických kníh; trvalí diakoni však majú sa z nej modliť tú časť, ktorú určí Konferencia biskupov.⁵

§ 15 Ordinár môže zo spravodlivého, alebo vážneho dôvodu dišpenzovať kňaza ordinariátu od recitovania posvätného officia, a to buď od niektorej časti, alebo aj v celom rozsahu, alebo mu môže dovoliť zámenu za nejaký iný skutok nábožnosti.⁶

§ 16 Kňazi ordinariátu východného obradu majú povinnosť modliť sa časoslov, v súlade s tradíciou Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

§ 17 Počas aktivít kňazov ordinariátu spoločné slávenie liturgie hodín kňazom východného obradu nahrádza modlitbu časoslova.

§ 18 Klerici - členovia inštitútov zasväteného života, ako aj spoločností apoštolského života sú povinní modliť sa liturgiu hodín podľa normy svojich stanov.⁷

⁵ Kódex kánonického práva, kán. 276, § 2, bod. 3:

Kňazi, ako aj diakoni, ktorí sa pripravujú na presbyterát, sú povinní modliť sa každý deň liturgiu hodín podľa vlastných a schválených liturgických kníh; trvalí diakoni však majú sa z nej modliť tú časť, ktorú určí Konferencia biskupov.

⁶ Apoštolská konštitúcia pápeža Pavla VI.: *Laudis Canticum* a odpoveď Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí č. 2330/00/L zo dňa 15.11.2000.

⁷ Kódex kánonického práva, kán. 1174 - § 1:

Modliť sa liturgiu hodín sú povinní klerici podľa normy kán. 276, § 2, bod 3; členovia inštitútov zasväteného života, ako aj spoločností apoštolského života však podľa normy svojich stanov.

§ 19 Pri modlitbe liturgie hodín sa podľa možnosti má zachovať skutočný čas každej hodiny.⁸

§ 20 Súčasťou služby kňaza ordinariátu je modlitba, preto sa liturgiu hodín modlí aj v čase služby.

§ 21 Kňaz ordinariátu pravidelne pristupuje k sviatosti zmierenia. Odporúča sa aspoň raz mesačne.

§ 22 Rozjímavá modlitba kňaza ordinariátu pokračuje prípravou na homíliu, v ktorej nech sa vhodným spôsobom prihovori a povzbudí veriacich.

§ 23 Kňaz ordinariátu denne slávi Eucharistiu, dôsledne sa na ňu pripravuje aj niekoľkokrát týždenným posvätným tichom a po jej slávení zotrúva v modlitbe vďaky. V kaplnke, kde sa uchováva Eucharistia sa svätá omša slávi minimálne dvakrát v mesiaci.⁹

§ 24 Kňaz ordinariátu slávi Eucharistiu v kaplnke je-
mu zverenej farnosti. Ak kaplnku k dispozícii nemá, slávi Eucharistiu na inom vhodnom sakrálnom mieste.

§ 25 Liturgia je prameňom a vrcholom života Cirkvi. Kňaz ordinariátu dbá pri liturgických sláveniach na liturgické predpisy a permanentne sa vzdeláva v liturgickej vede.

§ 26 Kňaz ordinariátu je povinný študovať dokumenty Cirkvi, vzdelávať sa v teologickej vede i v iných odbor-

⁸ Kódex kánonického práva, kán. 1175:

Pri modlitbe liturgie hodín sa podľa možnosti má zachovať skutočný čas každej modlitby.

⁹ Kódex kánonického práva, kán. 934, § 2:

Na posvätných miestach, kde sa uchováva najsvätejšia Eucharistia, musí byť vždy niekto, kto sa má o ňu starať, a podľa možnosti kňaz má sláviť omšu aspoň dva razy do mesiaca.

nostiach dôležitých pre službu v rezortoch Ozbroyených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky.

Spoločná formácia v ordinariáte

§ 27 Kňazi ordinariátu sa podľa rozhodnutia ordinára zúčastňujú spoločne duchovných cvičení každý rok.

§ 28 Kňazi ordinariátu sa podľa rozhodnutia ordinára zúčastňujú na teologicko-pastoračnej formácii raz ročne.

§ 29 Kňazi ordinariátu sú povinní zúčastniť sa spoločných stretnutí najmä na Zelený štvrtok, na výročie vzniku ordinariátu a výročie posviacky katedrály ordinariátu podľa pozvania ordinára.

§ 30 Vikár zvoláva pracovné porady vikariátu. Vikár podľa možností navštevuje dekanátne pracovné zhromaždenia a oblastné stretnutia na území celého Slovenska.

§ 31 Dekan zvoláva dekanátne pracovné zhromaždenie.

§ 32 Určený kňaz ordinariátu v oblasti zvoláva oblastné stretnutia.

§ 33 Podľa možností sa kňazi ordinariátu zúčastňujú na rekolekciách diecéznych dekanátov v mieste pôsobenia. Ak je to možné, organizujú rekolekcie miestneho dekanátu aj vo svojej farnosti.

ŽIVOTNÉ PODMIENKY KŇAZA ORDINARIÁTU

Zabezpečenie kandidáta v čase prípravy

§ 34 Ak sa kňaz ordinariátu ocitne v materiálnej núdzi, môže požiadať ordinára o návratnú pomoc. Konkrétnu formu pomoci navrhne ordinárovi kňazská rada.

Bývanie kňaza ordinariátu

§ 35 Ordinár sa snaží zabezpečiť služobné byty pre kňazov ordinariátu.

§ 36 Kňaz ordinariátu informuje ordinára o forme zabezpečenia bývania. Rovnako vopred informuje ordinára o hypotéke alebo iných závažných finančných záväzkoch.¹⁰

§ 37 Kňaz ordinariátu dbá pri investovaní do finančných inštitúcií na morálnu zodpovednosť za použitie svojho vkladu. Klerikom sa zakazuje osobne alebo prostredníctvom iných podnikateľ alebo obchodovať, či už na vlastný, alebo na osoh iných bez povolenia zákonnej vrchnosti.¹¹

Sprevádzanie kňaza počas prijímacieho procesu

§ 38 Kňazi ordinariátu pôsobiaci na rezortných školách a vo výchovných zariadeniach ujímajú sa so starostlivosťou o kňazov prítomných v uvedených zariadeniach.

§ 39 Ordinár alebo vikár uvádza kňaza ordinariátu na nové pôsobisko.

¹⁰ Závažným finančným záväzkom sa rozumie finančná pôžička vo výške nad 15000 EUR.

¹¹ Porov. Kódex kánonického práva, kán. 286.

VZŤAHY KŇAZOV ORDINARIÁTU

Vzťah biskupa s kňazmi

§ 40 Kňaz ordinariátu raz v roku navštívi ordinára.

§ 41 Pri kolízii aktivít ordinariátu a služobných povinností kňaz ordinariátu predloží problém na rozhodnutie ordinárovi.

§ 42 Ordinár podľa možnosti navštevuje kňaza ordinariátu vo farnosti.

§ 43 Kňaz ordinariátu, ktorý nie je inkardinovaný v ordinariáte, raz v roku navštívi svojho biskupa alebo rehoľného predstaveného.

Vzťahy kňazov navzájom

§ 44 Kňazi ordinariátu pôsobiaci v jednej oblasti v rôznych rezortoch navzájom spolupracujú na pastoračných dielach a zároveň sú si aj ľudskou oporou.

§ 45 Kňazi ordinariátu sú nápomocní spolubratom, ktorí odišli zo služby ordinariátu, alebo zanechali kňazskú službu.

§ 46 O hroby kňazov ordinariátu sa stará pracovník charity ordinariátu v spolupráci s miestnym kňazom.

Vzťahy kňaza s Božím ľudom

§ 47 Kňaz ordinariátu podľa možnosti napomáha jemu zverenému ľudu v zložitých životných situáciách.

§ 48 Kňaz ordinariátu napomáha vytváraniu malých spoločenstiev a usmerňuje ich tvorivé aktivity tak, aby sa vyvíjali v súlade s učením Cirkvi.

§ 49 Kňaz ordinariátu podľa možností pozitívne reaguje na ponuky a pozvania laikov pri ich významných životných, služobných a kultúrno-spoločenských udalostiach.

§ 50 Kňaz ordinariátu má právo v prípade potreby postarať sa o rodičov a blízkych rodinných príslušníkov v ich ťažkých životných situáciách.

§ 51 Kňazi i veriaci ordinariátu nech sa usilujú o dobré a pokojné spolunažívanie. Nech kňazi i veriaci ordinariátu vzájomne spoznávajú oba obrady Katolíckej cirkvi a ich cenné dedičstvo.

PÔSOBENIE KŇAZA ORDINARIÁTU

§ 52 Kňaz ordinariátu prejavuje svoju identitu aj navonok. Počas služby kňaz ordinariátu používa služobnú rovnošatu alebo kňazský civil. Kňazský civil nosí aj mimo služby, najmä na verejnosti.

§ 53 Kňaz ordinariátu dbá o svoju psychickú a fyzickú kondíciu.

KATECHÉZA V PODMIENKACH ORDINARIÁTU

§ 54 Úlohami kňaza ordinariátu sú ohlasovanie Božieho slova, služba prítomnosťou, osobný príklad, pastoračný rozhovor, služba liturgických úkonov, vysluhovanie sviatostí, osobná modlitba, pastoračná návšteva, účasť kňaza ordinariátu na radoostiach a bolestiach členov ordinariátu, charitné diela.¹²

VYSLUHOVANIE SVIATOSTÍ

§ 55 Kňaz ordinariátu sa pri príprave na udeľovanie iniciálnych sviatostí riadi nariadeniami KBS s prihliadnutím na špecifické prostredie, v ktorom pôsobí. Ak sa katechumen pripravuje zároveň na prijatie sviatosti manželstva, môže byť doba katechumenátu skrátená.

§ 56 Kňaz ordinariátu v prípade potreby vypomáha v príslušnej územnej farnosti najmä slávením Eucharistie a vysluhovaním sviatosti zmierenia.

¹² Kódex kánonického práva, kán. 528:

§ 1 Farár je povinný starať sa, aby sa Božie slovo celostne hlásalo tým, ktorí sa nachádzajú vo farnosti; preto má dbať o to, aby laickí veriaci boli poučovaní o pravdách viery najmä homíliou, ktorú treba konať v nedele a prikázané sviatky, ako aj katechetickou výukou, a má rozvíjať diela, ktorými sa napomáha evanjeliový duch aj vo vzťahu k sociálnej spravodlivosti; osobitnú starostlivosť má venovať katolíckej výchove detí a mládeže; má sa aj za spolupráce veriacich všemožne usilovať, aby sa evanjeliové posolstvo dostalo aj k tým, ktorí zanechali uplatňovanie náboženstva alebo nevznávajú pravú vieru.

§ 2 Farár sa má starať, aby sa najsvätejšia Eucharistia stala stredobodom farského zhromaždenia veriacich; má sa vynasnažovať, aby sa veriáci sýtli nábožným slávením sviatostí a osobitne aby často pristupovali k sviatostiam najsvätejšej Eucharistie a pokánia; takisto sa má usilovať, aby veriaci boli vedení k modlitbe konanej aj v rodinách a aby sa vedome a aktívne zúčastňovali na posvätnéj liturgii, ktorú farár musí vo svojej farnosti riadiť pod autoritou diecézneho biskupa, a je viazaný dozeráť, aby sa nevkradli zlozvyky.

KŇAZI ORDINARIÁTU V SLUŽBE POKOJU A MIERU

§ 57 Kňazi ordinariátu v rámci okruhu svojho pôsobenia propagujú ochranu ľudskej dôstojnosti, ktorú zaručuje medzinárodné humanitárne právo v súlade s učením Katolíckej cirkvi.

§ 58 Keďže srdcom pokoja je pokoj srdc, kňazi ordinariátu sa snažia viesť ľudí k prijímaniu sviatosti pokánia a ochotne im ju vysluhujú.

§ 59 Najvyšším zákonom Cirkvi je spása duší. Cieľom služby kňaza ordinariátu je napomáhanie tejto spásy s obetavou láskou a bez ohľadu na námahy a čas.¹³

¹³ Porov. Kódex kánonického práva, kán. 1752.

II. TÉMA

KREŠŤANSKÁ FORMÁCIA ČLENOV ORDINARIÁTU, BUDOVANIE FARSKÉHO A ORDINARIÁTNEHO SPOLOČENSTVA

§ 60 Členmi spoločenstva ordinariátu sú veriaci, ktorí sú krstom včlenení do Katolíckej cirkvi v zmysle štatútu ordinariátu. Viditeľným princípom jednoty spoločenstva ordinariátu je biskup - ordinár. Vrcholom a prameňom tohto spoločenstva je slávenie Eucharistie.

KÚRIA ORDINARIÁTU

§ 61 V službe spoločenstva ordinariátu je predovšetkým ordinár so svojimi spolupracovníkmi - kúria ordinariátu (ďalej len „kúria“). Úlohou pracovníkov kúrie je svojou prácou slúžiť členom ordinariátu a napomáhať budovaniu vzťahov v duchu Evanjelia.

§ 62 Najbližšími spolupracovníkmi ordinára sú jednotliví vikári a zamestnanci ordinariátu i zamestnanci vikariátov (ďalej len „pracovníci ordinariátu“).

§ 63 Pracovníci ordinariátu majú dbať o dobré meno ordinariátu svedomitým plnením svojich povinností.

§ 64 Pracovníci ordinariátu dbajú o svoju kresťanskú formáciu. Ordinariát im v tomto pomáha umožňovaním účasti na duchovných aktivitách organizovaných predovšetkým ordinariátom.

VIKARIÁTY ORDINARIÁTU

§ 65 V jednotlivých rezortoch pôsobia úrady katolíckej duchovnej služby - vikariáty Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky.

FARNOSTI ORDINARIÁTU

§ 66 Ordinariát a všetky farnosti zriadené ordinárom sú právnickými osobami zriadenými podľa predpisov kánonického práva a sú registrované na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky.

§ 67 Spôsob vedenia cirkevných matrík a používanie pečiatok stanovuje inštrukcia ordinára.

§ 68 Úlohou ordinariátu je zabezpečovať poskytovanie duchovnej služby katolíckym veriacim v Ozbrojených silách, ozbrojených zboroch a záchranných zboroch Slovenskej republiky ako aj osobám uvedených v čl. 5 štatútu ordinariátu.¹⁴

14 Štatút Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR, čl. 5: (1) Ordinariát týmto veriácim na základe ich osobitných životných podmienok a na základe potreby špecifickej formy duchovnej starostlivosti zabezpečuje vhodné podmienky na trvalú a primeranú duchovnú starostlivosť v rámci Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského záchranného zboru, Horskej záchrannej služby a Colnej správy (ďalej len „ozbrojené sily, ozbrojené zbory a záchranné zbory“) a duchovnú starostlivosť aj o osoby pozbavené slobody rozhodnutím štátneho orgánu.

(2) Do Ordinariátu patria a právomoci ordinára sú podriadení tí, ktorí boli pokrstení v Katolíckej cirkvi, alebo boli do nej prijatí a sú členmi alebo majú priamy alebo nepriamy vzťah k ozbrojeným silám, alebo ozbrojeným zborom, alebo záchranným zborom. Sú to tieto osoby:

a) príslušníci a zamestnanci ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov a zamestnanci príslušných orgánov štátnej správy, ktorí v nich vykonávajú službu dočasnú, alebo trvalú;
b) príslušníci ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov, poberajúci výsluhový, alebo starobný dôchodok;

§ 69 Úlohou duchovnej služby v ordinariáte je aj duchovné a ľudské sprevádzanie príslušníkov, zamestnancov a ich rodín, vytváranie spoločenstva, pri ktorom je potrebné dbať na evanjelizačný rozmer pastorácie.

§ 70 Veriaci ordinariátu prednostne prijímajú duchovnú službu ordinariátu a súčasne patria v zmysle kumulatívnej jurisdikcie aj do miestnych diecéznych farností.

§ 71 Kňazi ordinariátu napomáhajú budovanie spoločenstva veriacich vhodnými pastoračnými podujatiami, napríklad slávením sviatku patróna kaplnky alebo výročia jej požehnania, stretnutiami rodín s deťmi, organizovaním pútí, výletov, detských táborov a pod.

§ 72 Kňazi ordinariátu sa v špecifických podmienkach jednotlivých rezortov usilujú vytvárať a rozvíjať spoločenstvá veriacich.

§ 73 Na miestach, kde pôsobí viac kňazov ordinariátu, je vhodné, aby vytvárali priestor na stretnutie všetkých členov personálnych farností (svätá omša, adventný večer, koncert, priateľské stretnutie a pod.).

§ 74 Stredobodom farnosti ordinariátu je slávenie Eucharistie. Aj tam, kde nie je veľa veriacich, ba aj keby mal kňaz sám slúžiť svätú omšu, je dôležité si uvedomiť, že Eucharistia je spoločenstvo s Kristom a prameň pastoračnej služby.

c) poslucháči a študenti škôl ozbrojených síl a ozbrojených zborov, pacienti a personál zdravotníckych a sociálnych zariadení patriacich pod príslušné orgány štátnej správy;

d) všetci katolícki veriaci ustanovení, alebo schválení podľa kánonického práva ordinárom do služby pre ordinariát;

e) rodinní príslušníci osôb uvedených v písm. a), b), c), d), teda ich manželskí partneri a deti, a to aj plnoleté pokiaľ bývajú v spoločnej domácnosti, ako aj príbuzní a ich domáci pomocníci, ak s nimi bývajú v spoločnej domácnosti;

f) osoby pozbavené slobody rozhodnutím štátneho orgánu, ktoré sú vo výkone väzby, výkone trestu odňatia slobody, osoby zadržané alebo zaistené.

§ 75 Každý kňaz ordinariátu vedie kroniku života farského spoločenstva. Kronika je súčasťou farskej dokumentácie.

§ 76 Kňaz s úctou pamätá na ľudí z okruhu jeho pôsobenia, ktorí hrdinsky obetovali svoje životy službe pokoju a mieru.

Pastoračná služba v rezortných vzdelávacích zariadeniach

§ 77 Rezortné vzdelávacie zariadenia sú významným priestorom pre poskytovanie katolíckej duchovnej služby. Je potrebné, aby v každom rezortnom vzdelávacom zariadení bola zriadená kaplnka.

§ 78 Dôležitým pastoračným prostriedkom kňaza ordinariátu pôsobiaceho v rezortných vzdelávacích zariadeniach je jeho začlenenie do výchovno-vzdelávacieho procesu.

§ 79 Prednášková činnosť kňaza ordinariátu je vhodná najmä v oblasti etiky a religionistiky. Odporúča sa aj seminár, kde by kňaz ordinariátu informoval o duchovnej službe v jednotlivých rezortoch.

§ 80 V rezortných vzdelávacích zariadeniach je potrebné vytvorenie stabilného časového priestoru pre vysluhovanie sviatosti zmierenia, či individuálne rozhovory a konzultácie.

§ 81 Úlohou kňaza ordinariátu je vytvárať atmosféru dôvery a priateľstva, aby študenti nemali zábrany navštíviť kňaza ordinariátu so svojimi problémami, či otázkami.

§ 82 Ordinariát organizuje pravidelné odborné stretnutia všetkých kňazov ordinariátu, ktorí pôsobia v rezortných vzdelávacích zariadeniach, kde si môžu vymieňať vzájomné skúsenosti, ako aj spoločne pracovať na prednáškových, či pastoračných projektoch.

Pastoračná služba v rezortných nemocniciach

§ 83 Je potrebné, aby v každej rezortnej nemocnici bola zriadená kaplnka.

§ 84 Pastoračná starostlivosť v rezortných nemocniciach je zverená kňazovi ordinariátu (slávenie svätých omší počas nediel' a prikázaných sviatkov, vysluhovanie sviatostí, pastoračné rozhovory a poskytovanie informácií o duchovnej službe prostredníctvom webovej stránky nemocnice, informačnej nástenky, či zabezpečenie vstupnej informácie pre pacienta na jednotlivých oddeleniach vo forme vizitky, či malého letáku).

§ 85 Ordinariát organizuje odborné stretnutia pre kňazov ordinariátu, ktorí pastoračne pôsobia v rezortných nemocniciach.

Pastoračná služba v rezortných liečebno-rehabilitačných centrách

§ 86 V liečebno-rehabilitačných strediskách určených kňazom ordinariátu poskytujú duchovnú službu a ponúkajú informácie o poskytovaní duchovnej služby po konzultácii s miestnym kňazom.

§ 87 V prípade rehabilitačného pobytu kňaza ordinariátu v liečebno-rehabilitačnom zariadení má daný kňaz ordinariátu poskytnúť možnosť duchovnej služby.

PASTORAČNÉ PROSTRIEDKY

§ 88 Pastoračnými prostriedkami kňaza ordinariátu sú najmä služba prítomnosťou, osobný príklad, pastoračný rozhovor, služba liturgických úkonov, vysluhovanie sviatostí, osobná modlitba, pastoračná návšteva, účasť na radoostiach a bolestiach členov ordinariátu, charitné diela.

A large mosaic on the left side of the page depicts St. Cyril. He is shown from the waist up, wearing a black habit with a gold cross on the forehead and a halo. He is gesturing with his right hand towards the right. The background consists of gold and white mosaic tiles.

III. TÉMA

PASTORAČNÁ STAROSTLIVOSŤ O RODINY

ÚLOHA RODÍN DOVNÚTRA I NAVONOK (EVANJELIZAČNÁ ÚLOHA)

§ 89 Manželstvo a rodina tvoria jedno z najcennejších bohatstiev ľudstva.¹⁵ Manželstvo je založené na výlučnej a definitívnej láske muža a ženy.

§ 90 Manželskú zmluvu, ktorou muž a žena ustanovujú medzi sebou spoločenstvo celého života a ktorá svojou prirodzenou povahou je zameraná na dobro manželov, ako aj na plodenie a výchovu detí, Kristus Pán povýšil medzi pokrstenými na hodnotu sviatosti. Preto medzi pokrstenými nemôže jestvovať platná manželská zmluva bez toho, aby zároveň nebola sviatosťou.¹⁶

§ 91 Základnou bunkou spoločnosti je rodina. Napomáhaním ochrany manželstva a rodiny sa zabezpečí ochrana, funkčnosť a zdravý vývoj celej spoločnosti, čím sa naplňa aj úloha Ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov Slovenskej republiky, ktorou je chrániť vlasť.

15 Porov. Apoštolská exhortácia pápeža Jána Pavla II. Familiaris Consortio, bod 1.

16 Porov. Kódex kánonického práva, kán. 1055.

Pomoc rodinám príslušníkov ordinariátu

§ 92 Členovia ordinariátu majú právo na prijímanie duchovnej služby katolíckym veriacim v rámci svojho služobného a pracovného času.¹⁷

§ 93 Podporu rodín laických členov ordinariátu realizujú v prvom rade kňazi ordinariátu svojou pastoračnou praxou s pomocou odborníkov, svedectvami aktívne žijúcich manželských párov a v spolupráci s miestnymi katolíckymi kňazmi.

§ 94 Výkon služby príslušníkov Ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov Slovenskej republiky kladie často zvýšené nároky na ich rodiny, čo zaťažuje rodinný život a rodinné vzťahy. Túto skutočnosť majú príslušníci a ich rodiny vnímať ako výzvu vyvinúť zvýšené úsilie o zvládnutie takejto situácie, aby nebola na škodu rodine. K tomu je okrem ľudskej snahy nevyhnutná aj Božia pomoc, ktorú treba čerpať z modlitby a prijímania sviatostí.

§ 95 Rodinné zázemie má podstatný význam pre kvalitu služby príslušníkov Ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov Slovenskej republiky, a preto nemožno chápať rodinu len ako súkromnú záležitosť. Služobne nadriadení by mali podľa svojich možností podporovať rodinný život svojich podriadených. Kňazi ordinariátu nech sa snažia kompetentným pripomínať uvedenú skutočnosť.

¹⁷ Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v Ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky, čl. 1, ods. 1, čl. 3.

KOOPERÁCIA RODÍN PRÍSLUŠNÍKOV ORDINARIÁTU S DIECÉZNYM FARSKÝM SPOLOČENSTVOM

§ 96 Je potrebné organizovať stretnutia rodín laických členov ordinariátu v podobe ponúk pravidelných duchovných obnov, duchovných cvičení, modlitbových stretnutí a spoločenských akcií ordinariátu. Zároveň je vhodné zapájať ordinariátne spoločenstvá rodín aj do vonkajších prejavov života územných farností.

PRÍPRAVA NA MANŽELSTVO

§ 97 Vzdialená príprava na manželstvo sa začína už v detstve, a to múdrou rodinnou výchovou. Kňazi ordinariátu napomáhajú kvalitnou katechetickou prípravou laickým členom ordinariátu objaviť hodnotu a bohatstvo manželstva.

§ 98 Príprava na uzavretie sviatostného manželstva má predstaviť manželstvo ako osobný vzťah muža a ženy v jednote s Kristom, ktorý treba ustavične rozvíjať, a má ich povzbudzovať k hlbšiemu chápaniu manželskej lásky, sexualitý a zodpovedného rodičovstva.

§ 99 Kňazi ordinariátu vykonávajú prípravu na prijatie sviatosti manželstva v súlade s pastoračnou praxou Katolíckej cirkvi na Slovensku a s využitím pomoci odborníkov, aktívnych laikov a rodín, ako aj inštitúcií miestnych katolíckych diecéz a ordinariátu.

Témy predmanželskej náuky:

1. **téma:** Povolanie k manželstvu, predpoklady dobrého manželstva.
2. **téma:** Ľudská pohlavnosť, rozdielnosť a doplnkovosť muža a ženy.

3. **téma:** Manželská láska.
4. **téma:** Komunikácia v manželstve a riešenie konfliktov.
5. **téma:** Kresťanská viera.
6. **téma:** Kresťanská mravnosť a kresťanský štýl v rodine.
7. **téma:** Zodpovedné rodičovstvo, prirodzené metódy plánovania rodičovstva.
8. **téma:** Príprava na rodičovstvo a výchovu detí.
9. **téma:** Sviatosti, sviatosť manželstva.

§ 100 Vzhľadom na pastoračný prístup k osobám, ktoré uzavreli civilné manželstvo, sú rozvedené a znovu zosobášené, alebo jednoducho spolu žijú, Cirkvi prináleží, aby im odhalila Božiu pedagogiku milosti v ich živote a pomohla im dosiahnuť plnosť Božieho plánu, čo je vždy možné s posilou Ducha Svätého.¹⁸

§ 101 Kňazi ordinariátu nech s veľkým citom a pochopením pristupujú k členom ordinariátu, ktorí žijú v cirkevno-právne neregulárnych vzťahoch. Aj týmto členom ordinariátu nech poukazujú na krásu poslania kresťanskej rodiny.

VÝCHOVA V RÁMCI RODÍN

§ 102 Laickí členovia ordinariátu svedectvom osobného života podľa Evanjelia a kresťanskou výchovou podporujú začlenenie detí a mládeže do veľkej rodiny ordinariátu.

§ 103 Kňazi ordinariátu povzbudzujú rodičov k prihláseniu ich detí na hodiny náboženskej výchovy, a tiež

¹⁸ Porov. Posynodálna apoštolská exhortácia svätého otca Františka *Amoris Laetitia*, bod 297.

k výberu školy, ktorá napomáha rodičom vychovávať deti podľa ich náboženského presvedčenia.

§ 104 Členovia ordinariátu nech sa zapájajú podľa možnosti aj do výchovno-vzdelávacieho procesu škôl a školských zariadení motivujúcimi prednáškami.

FORMÁCIA V RÁMCI RODÍN K ZASVÄTENÉMU ŽIVOTU I K SVIATOSTNÉMU MANŽELSKÉMU ŽIVOTU

§ 105 Kňazi ordinariátu nech pristupujú k deťom s vedomím, že svojím príkladom pôsobia na formovanie ich kresťanského povolania.

§ 106 Členovia ordinariátu podporujú rast detí vo viere ponukou detských táborov a iných aktivít organizovaných ordinariátom. Snažiť sa udržiavať vzťahy s rodičmi a ich deťmi aj po vykonaní týchto aktivít pre dobro neustáleho rastu rodín.

Kresťanský význam kríža v živote manželstva a rodiny

§ 107 Členovia ordinariátu, aj za cenu zvýšeného úsilia a seba obety, napomáhajú udržiavaniu a upevňovaniu manželstva a rodiny. V tejto súvislosti je dôležité nezabúdať na mravnosť svojich myšlienok, slov a správania sa a pričiňovať sa aj o morálne ovzdušie na pracovisku.

§ 108 Aj pre kresťanských manželov platí Kristova výzva: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ (Mt 16, 24). Preto nech sa nevzdávajú vernosti požiadavkám, vyplývajúcim z lásky k Bohu i k blíznym ani v ťažkých situáciách, a nech čerpajú silu úprimnou modlitbou a prijímaním

sviatostí od Krista, z jeho víťazného kríža. Boh môže od nás niekedy vyžadovať aj hrdinskú lásku.

Život člena ordinariátu služobne mimo územia Slovenskej republiky

§ 109 Kňazi ordinariátu nech kladú dôraz na pastoračnú starostlivosť o rodiny, ktorých člen je dlhodobo služobne vzdialený. Odporúča sa, v spolupráci s útvaram príslušného rezortu, dvakrát za polrok usporiadať stretnutie rodín, kde bude ponúknutý priestor na osobný rozhovor s kňazom, prednáška psychológa reflektujúca problematiku zvládania dlhodobého odlúčenia, slávenie svätej omše, priestor pre vysluhovanie sviatosti zmierenia. Je potrebné dbať na zabezpečenie vhodného programu pre prítomné deti.

§ 110 Členovia ordinariátu, predovšetkým tí, ktorí dlhodobo pôsobia mimo územia Slovenskej republiky, nech nezabúdajú na nasledujúce odporúčania:

1. Kvôli udržaniu a prehĺbeniu sviatostného života vyhľadať a kontaktovať katolíckeho duchovného.
2. Informovať sa o aktivitách duchovnej služby pre katolíckych veriacich a aktívne sa ich zúčastňovať.
3. Zapájať sa do kresťanského spoločenstva s rovnako veriacimi.
4. Využívať dostupné masovokomunikačné prostriedky pre pozitívny rozvoj duchovného i rodinného života.
5. Na udržiavanie kontaktu s rodinou využívať všetky dostupné prostriedky.
6. Využiť možnosť riešenia svojich i rodinných problémov prostredníctvom prítomného kňaza ordinariátu, prípadne aj s pomocou katolíckeho kňaza územnej farnosti.
7. Ochotne prijímať všetky ponuky duchovnej služby, prípadne navrhnúť kňazovi ordinariátu konkrétne

požiadavky, ktoré by sa mohli realizovať v prospech členov ordinariátu.

8. Všímať si a pozorovať správanie kolegov, najmä keď sa uzatvárajú do seba. Snažiť sa ich osloviť a v dobrom úmysle upozorniť aj prítomného kňaza ordinariátu s prosbou o pomoc.
9. Využívať čas rovnomerným rozdelením práce, duchovného života i odpočinku. Nič nepodceňovať a ani nepreceňovať.

IV. TÉMA

LAICKÝ APOŠTOLÁT ČLENOV ORDINARIÁTU

ÚČAŠŤ LAIKOV NA POSLANÍ CÍRKVI, CIEL APOŠTOLÁTU A JEHO ROZLIČNÉ FORMY

§ 111 V kresťanskom chápaní je laik človekom, ktorý verí v Ježiša Krista, bol pokrstený, a tak začlenený do spoločenstva Cirkvi ako Božieho ľudu. Posilnený Duchom Svätým, prijatím sviatosti birmovania má žiť vo svete ako nasledovník Ježiša Krista a usporadúvať pozemské skutčnosti v zhode s Božou vôľou. Laik je kresťan, ktorý nie je kňazom vo sviatostnom kňazstve ani zasvätenou osobou.

§ 112 Apoštolát laikov je účasť na spasiteľnom poslaní Cirkvi, na ktoré veriacich určuje sám Pán krstom a birmovaním. Sviatosti, najmä presvätá Eucharistia, živia lásku k Bohu i ľuďom a tá je dušou všetkého apoštolátu.¹⁹

§ 113 Poslaním laického člena ordinariátu (ďalej len „laik ordinariátu“) je žiť svoje kresťanské povolanie nielen v kostole a v krátkych chvíľach dennej modlitby, ale aj v manželstve, v rodine, na miestach výkonu služby, v spoločnosti, v práci a pri oddychu.

§ 114 Členovia ordinariátu sa snažia vykonávať svoje povinnosti tak, aby to bolo podľa Božej vôle. Dosiahnu to neustálym prehľbovaním poznania Kristovho učenia spoluprácou s Duchom Svätým zvlášť s pomocou modlitby, zvyšovaním svojej odbornosti, zodpovedným plnením úloh vyplývajúcich zo zverenej služby.

19 Porov. Dogmatická konštitúcia o Cirkvi Lumen Gentium, bod 33.

§ 115 Laici ordinariátu uskutočňujú apoštolát individuálne alebo v spoločenstve s inými.

§ 116 Laický apoštolát sa uskutočňuje:

1. konaním laika na základe poverenia ordinára najmä menovaním za člena synody, člena pastoračnej rady ordinariátu, katechéty, pracovníka ordinariátu, mimoriadneho rozdávatela svätého prijímania.
2. samostatným konaním laika v súlade s evanjeliom bez poverenia ordinára.

Panna Mária - prvá apoštolka

§ 117 Panna Mária sprostredkovala svetu Ježiša Krista a Jeho zachraňujúcu lásku. V tomto je aj pre členov ordinariátu vzorom, aby ochotne plnili Božiu vôľu, veľkodušne slúžili Ježišovi Kristovi, stále lepšie Ho poznávali, milovali a sprostredkovali druhým Jeho samého, pravdu i lásku, a pričiňovali sa o rast Jeho Cirkvi. V tomto úsilí sa členovia ordinariátu s dôverou obracajú na Pannu Máriu o jej pomoc.

ŠPECIFICKÉ ODLIŠNOSTI PÔSOBNOSTI LAICKÉHO APOŠTOLÁTU A Z NICH VYPLÝVAJÚCE ROZLIČNÉ OBLASTI APOŠTOLSKÉJ ČINNOSTI

§ 118 Členovia ordinariátu vykonávajú špecifický apoštolát v jednotlivých rezortoch, ktorý má svoje odlišnosti, a preto sa vyžaduje od laikov ordinariátu hľadať nové, neraz jedinečné cesty a možnosti, ako apoštolát uskutočňovať.

§ 119 Apoštolát členov ordinariátu sa neustále aj viditeľným spôsobom prejavuje modlitbami a obetami, vrátane modlitieb na úmysly Svätého Otca.

§ 120 Laici ordinariátu sa aktívne zapájajú do ponúkaných ordinariátnych aktivít, a to najmä lektorskou službou na svätej omši, spevom, organizovaním a zúčastňovaním sa púť, modlitbových stretnutí matiek, otcov, snúbencov, manželov, rodín, mládeže, detí, návštevou a starostlivosťou o starých a chorých, spomienkou na zosnulých členov ordinariátu, príspevkami do časopisov, informačných listov, webstránok, združovaním sa v katolíckych spoločenstvách, a vhodným spôsobom na tieto aktivity pozývajú aj spolupracovníkov.

§ 121 Laici ordinariátu sa zapájajú do iných aktivít, ktorými môžu napomôcť spoločnému dobru v rámci činnosti ordinariátu, ako aj vo svetskom prostredí.

Potreba formácie laikov Ordinariátu a pomoc, ktorú im má duchovenstvo poskytovať pre prácu v apoštoláte

§ 122 Laik ordinariátu má silou svojho krstu právo prijímať od Cirkvi formáciu, ktorá mu pomôže dosiahnuť plnosť kresťanského života. Táto formácia je právom aj z hľadiska ľudských práv, pretože každá ľudská osoba má mať možnosť hľadať náboženskú pravdu a slobodne sa jej pridržať.²⁰ Nezastupiteľnú úlohu pri formácii laikov ordinariátu zohrávajú v prvom rade kňazi ordinariátu, ktorým sú zverené farnosti ordinariátu, alebo ordinárom určená osoba.

§ 123 Úlohou laikov ordinariátu je zúčastňovať sa aj na formačných stretnutiach, ktoré sú zamerané na zvyšovanie odbornosti v duchovnej oblasti. Prospešné je, ak laici ordinariátu sami hľadajú možnosť účasti na uvedených stretnutiach aj mimo ordinariátu. V tomto prípade je vhodné, ak laici ordinariátu komunikujú

20 Porov. Apoštolská exhortácia pápeža Jána Pavla II. Catechesi Tradendae, bod 14 a Deklarácia o náboženskej slobode Dignitatis Humanae, bod 2.

s príslušným kňazom ordinariátu o účasti na týchto stretnutiach.

§ 124 Laici ordinariátu aj sami majú vytvárať malé spoločenstvá, ktoré sa pravidelne stretávajú, povzbudzujú, hľadajú nové formy a spôsoby, ako vykonávať apoštolát zvlášť tam, kde nie je kňaz.

MISIE

§ 125 Misijné poslanie, ktoré Ježiš Kristus zveril Cirkvi, je zamerané na všetkých ľudí a na celý svet. Aj laici ordinariátu sa usilujú rozličným spôsobom napomáhať misijnej úlohe Cirkvi podľa svojich možností a svojho poslania.

§ 126 Spôsoby misijnej činnosti laikov ordinariátu sú rozličné. Je to najmä snaha o príkladný kresťanský život v rodine, na pracovisku, v prostredí, kde sa nachádzame, dialóg na témy viery, sprostredkovanie kontaktu s kňazom pre tých, ktorí majú záujem, modlitby za misionárov a kňazov ordinariátu a za šírenie viery, obetovanie námah a rozličných ťažkostí, podporovanie materiálnymi a finančnými prostriedkami a inými vhodnými prostriedkami.

PRÁVO NA NÁBOŽENSKÚ SLOBODU, EKUMENIZMUS, CIRKEV A NEKREŠŤANIA

§ 127 Medzi základné ľudské práva patrí právo na náboženskú slobodu, podľa ktorého má každý právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru, buď sám, spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo sa zúčastňovať na jeho vyučovaní (Ústava

SR, čl. 24, ods. 2). Laik ordinariátu sa usiluje s múdrosťou uplatňovať svoje právo na náboženskú slobodu a domáhať sa ho všade tam, kde je obmedzované alebo porušované. Tým sa pričiňuje o zachovávanie spravodlivosti aj v iných oblastiach života spoločnosti.

§ 128 Súčasťou apoštolátu členov ordinariátu je pamätať aj na ekumenizmus. Vyjadriť túžbu po zjednotení môžu členovia ordinariátu súkromnými aj verejnými modlitbami pri príležitostiach, ako sú pobožnosti za jednotu kresťanov a ekumenické stretnutia. Plánovanie uvedených spoločných podujatí je potrebné vopred konzultovať s kňazmi ordinariátu.

§ 129 Predpokladom dialógu s nekatolíckymi kresťanmi alebo s vyznávačmi iných náboženstiev je dôkladné poznanie vlastnej katolíckej viery a osobná skúsenosť s jej uplatňovaním v osobnom živote a v spoločenstve Cirkvi. Cieľom dialógu s nekatolíckymi kresťanmi je plná jednota kresťanov, ktorú dosahujeme praktizovaním vzájomnej lásky a úcty. Cieľom dialógu s vyznávačmi nekresťanských náboženstiev je vzájomné poznanie sa, úcta a pokojné spolunažívanie.

CHARITATÍVNA ČINNOSŤ

§ 130 Ťažisko činnosti charity ordinariátu je predovšetkým láska k blížnemu, ktorá sa prejavuje vo svedomitom vykonávaní vlastného povolania v duchu ochotnej služby.

§ 131 Prejavom apoštolátu členov ordinariátu je konkrétny čin lásky k núdznym. Kňaz ordinariátu v spolupráci s laikmi ordinariátu spoločne hľadajú spôsob pomoci, ktorá je adresovaná predovšetkým ľuďom v blízkom okolí výkonu svojej služby.

§ 132 Členovia ordinariátu sa v solidarite s núdznými, v rámci svojich možností, neuzatvárajú iba na blízke prostredie, ale sú otvorení aj pre potreby Cirkvi a sveta.

§ 133 Členovia ordinariátu zameriavajú svoje úsilie na každodenné konanie skutkov telesného a duchovného milosrdenstva. V prvom rade v rodine, na miestach výkonu služby, vo vojenských misiách, pri zaobchádzaní s väznenými, zaistenými a zadržanými osobami, obeťami trestných činov, ako aj pri záchranárskych akciách. Pri výkone svojho povolania členovia ordinariátu vždy pamätajú na dôstojnosť ľudskej osoby.

V SLUŽBE POKOJU A MIERU

§ 134 Pokoj je hodnota, ktorá nachádza svoj základ v rozumnom a morálnom zriadení spoločnosti a v správnom chápaní hodnoty a dôstojnosti človeka. To si vyžaduje od členov ordinariátu žiť podľa spravodlivosti a lásky, „spolupracovať so všetkými ľuďmi dobrej vôle na upevnení mieru a pripravovať prostriedky na jeho dosiahnutie.“²¹

§ 135 Pokoj je skutočný vtedy, ak nie je oddelený od požiadaviek spravodlivosti. Členovia ordinariátu podporujú pokoj osobnou obetou, dobrotivosťou, milosrdenstvom, láskou a napomáhaním spravodlivosti.

§ 136 Členovia ordinariátu sa každoročne zapájajú do slávania Svetového dňa pokoja oboznamovaním sa s posolstvom Svätého Otca na prvý deň občianskeho roka, jeho šírením vo svojom prostredí a účasťou na slávení Eucharistie.

²¹ Porov. Compendium sociálnej náuky Cirkvi, ods. 494.

§ 137 Každý člen ozbrojených síl a ozbrojených zborov „slúžiaci vlasti“ je aj sám tvorcom pokoja a preto má morálnu povinnosť odporovať zločinom proti právu národov a zločinom proti ľudskosti. „Takto sa stáva služobníkom bezpečnosti a slobody národov a prispeje k upevneniu mieru.“²²

§ 138 Na základe kresťanských princípov je mier výsledkom poriadku, ktorý vstúpil do ľudskej spoločnosti Boh. Princípy mieru uskutočňujú ľudia túžiaci po čoraz dokonalejšej spravodlivosti, preto sa všetci členovia ordinariátu usilujú o uplatňovanie a udržiavanie prirodzeného poriadku vo svojom živote a v spoločnosti.

VOJNA A UTEČENCI

§ 139 Princíp zachovania ľudskosti, ktorý je vpísaný do svedomia každej ľudskej osoby, zahŕňa povinnosť členov ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov chrániť civilné obyvateľstvo pred vojnovými dosahmi.²³

§ 140 Každý člen ozbrojených síl, ozbrojených zborov a záchranných zborov slúžiaci vlasti je konkrétne povolaný, aby chránil dobro, pravdu a spravodlivosť vo svete. Kňazi a členovia ordinariátu pamätajú a spomínajú si pri rôznych príležitostiach na tých, ktorí pre tieto hodnoty a pri ochrane nevinných obetovali svoje životy.

§ 141 Mimoriadnou kategóriou obetí vojny sú utečenci, ktorí pre vojnové konflikty museli opustiť svoju vlasť. Členovia ordinariátu sa snažia, podľa svojich možností, pomáhať utečencom pri ochrane ich ľudskej dôstojnosti.

²² Porov. Compendium sociálnej náuky Cirkvi, ods. 503 a Pastoralna konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete Gaudium et Spes, bod 79.

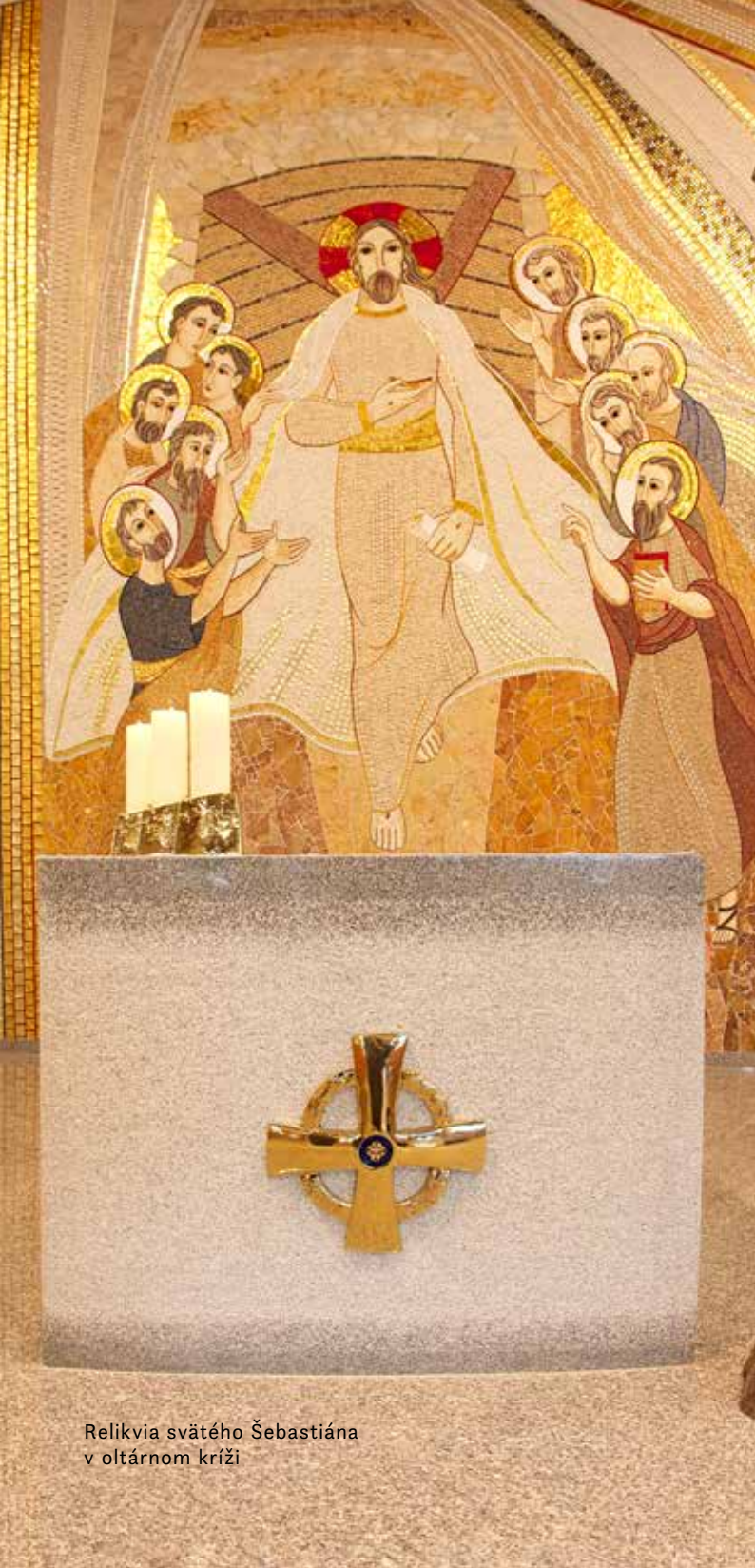
²³ Porov. Compendium sociálnej náuky Cirkvi, ods. 505.

Svätý Gorazd – pokračovateľ
v diele Vierožvestcov

ZÁVER

Synoda sa venovala identite kňaza ordinariátu, vytváraniu ordinariátneho spoločenstva a farských spoločenstiev, rodine a apoštolátu. V spojení s celou Cirkvou denne vzývajte Pannu Máriu, Božiu Matku a Matku všetkých ľudí, našich svätých patrónov: svätého Archanjela Michala, svätého Matúša, svätého Šebastiána, svätého Cyrila, svätého Metoda, svätého Gorazda, svätého Floriána, svätého Jána Pavla II. a blahoslavenú sestru Zdenku, aby členom ordinariátu pomáhali pri každodennom uskutočňovaní záverov synody.

OBSAH

O čom a načo je obsah tejto knižky.....5

Dokumenty ordinára v súvislosti so synodou..... 9

Pozvanie na spoločnú cestu..... 11

Modlitba za synodu ordinariátu.....15

Dekrét o vyhlásení synody.....17

Pastiersky list.....19

Otvorenie synody ordinariátu..... 25

Otvorenie prvého plenárneho synodálneho
zasadania..... 28

13. výročie ordinariátu – otvorenie druhej časti
Synody Ordinariátu OS a OZ SR..... 32

Otvorenie druhého plenárneho
zasadania synody..... 36

Homília v prvý deň synodálneho týždňa..... 40

Rozhodnutia Synody Ordinariátu OZ a OS SR..... 45

I. téma

Život a pôsobenie kňazov..... 47

II. téma

Kresťanská formácia členov ordinariátu, budovanie
farského a ordinariátneho spoločenstva..... 59

III. téma

Pastoračná starostlivosť o rodiny..... 65

IV. téma

Laický apoštolát členov ordinariátu.....73

Záver.....81

**Dokumenty Synody Ordinariátu
Ozbrojených síl a ozbrojených zborov
Slovenskej republiky**

Vydal: Ordinariát Ozbrojených síl
a ozbrojených zborov
Slovenskej republiky, 2017

Jazyková úprava:

Mgr. Miroslav Hovančík

Grafická úprava:

Mgr. Juraj Vontorčík

Vydavateľ: Ordinariát OS a OZ SR

Tlač: Tlačiarne Ministerstva vnútra

Rok vydania: 2017